

ምዕራፍ 8

መሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን

አጀማመሯና ተሳትፎዬ

የእኔ ታሪክ ከመሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ጋር በጣም የተሳሰረ ስለሆነ በዚች ቤተ ክርስቲያን ምስረታና አስተዳደር የነበረኝን ተሳትፎ መግለጽ ጥሩ ይመስለኛል። በሜኖናይት ሚሲዮንም ሆነ በመሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ተቀጥሎ ሠርቼ አላውቅም። ከሚሲዮኑ ጋር ግንኙነቱ የተጀመረው ደደር ትምህርት ቤት ነው፤ ከዚያም በኋላ ለስምንት ሳምንታትም ቢሆንም በናዝሬት ኃ. ማ. ማ. መታሰቢያ ሆስፒታል ይካሄድ በነበረው ድሬስርና መጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት የነበረኝ ቆይታ ነው። የድሬስር ትምህርቱን አቋርጬ ከጸጋ ወ/ማርያም ጋር ተግባረ ዕድ ት/ቤት መግባቴን በመጀመሪያዎቹ ምዕራፎች ገልጬአለሁ። አዲስ አበባ ሆኜ መርሃ ዕውራገ ት/ቤት አየሄድሁ የአሁኗ ፕሮግራም በመሳተፌ በዚያ የክርስትና ሕይወቴ አንደተጠናከርኩት አትቼአለሁ። ከተግባረአድ ት/ቤት ከተመረቅሁ በኋላ ከአን በየ ጭጭላይበሉ ጋር በዚያው ግቢ ወስጥ መኖር መጀመሪያ ለክርስትና ሕይወቴ ማደግ ትልቅ አስተዋጻኝ እድርገልኛል። መጀመሪያ ወደ አሜሪካ ስሄድ የተሸኘሁት ከዚያው ግቢ ነበር።

ከዚህ ቅርብ የተነሳ አሜሪካ ተማሪ በነበርሁበት ዘመን የሜኖናይት ሚሲዮናውያን በደብዳቤ ይከታተሉኝ ነበር። ከቤተሰባቸውና ከመጡበት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ጋርም አንድገናኝ ያደርጉ ነበር። በአሜሪካ የመጀመሪያዎቹን ስድስት ወራት የኖርኩት ሉብዛኛዎቹ ሚሲዮናውያን ከመጡበት ለላንካስተር ቅርብ ለኖር ስለነበር በዚያ የሜኖናይት ቤተ ክርስቲያናች አየዞርሁ ምስክርነቴን አሰጥ ነበር። የሄድኩት የውኃ ጥምቀት ከወሰድሁ ከስድስት ወር በኋላ መሆኑንም

አገልጽ ነበር። በምስክርነቴ "የላካችኋቸው ሚሲዮናውያን ፍሬ ነኝ፤ እነዚህን ሚሲዮናውያን ስለ ላካችኋቸው በራሴና በኢትዮጵያ ስም አመሰግናለሁ" ስላቸው በጣም ደስ ይላቸው ነበር። ይህ ግንኙነትና በየቤተ ክርስቲያኑ አየዞርሁ አደርግ የነበረው አሜሪካ ገጣጣቸው በጣም አንደ ጠቀመኝ አገምታለሁ። ቢያንስ በሰዎች ፊት ቆሞ የመናገር ድፍረትና ልምምድም ሰጥቶኛል። በአሜሪካ ሆኜ ከሜኖናይቶች ጋር የነበረኝ ግንኙነት ወደ ኢትዮጵያ ተመልኼም ቀጥሏል። ተግባረ ዕድ ት/ቤት በማስተምርበት ጊዜ በመርሃ አውራገ ት/ቤት ለሚደረገው አምልኮ ተሳታፊ ብቻ ሳልሆን ከመሪዎቹ አንዱ ነበርኩ። ደግሜ በ1952 ዓ ም መጨረሻ ወደ አሜሪካ ስሄድም ግንኙነቱ አንደገና ተጠናክሯል።

በ1951 ዓ ም ከየሚሲዮኑ ጣቢያዎች የተውጣጣን (እኔና ሌሎችም ከአዲስ አበባ) ተሰብስበን ነበር። (ያ ስብሰባ አንደ መጀመሪያው የመሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን መማከርት ጉባኤ ይቆጠራል።) ለቤተ ክርስቲያናችን ስም የተጠቀመውና የአምነት አንቀጾቻችንም መጻፍ አንዳሉበን የተረዳነው ያኔ ነበር። ስንጀምር የላንካስተር ሜኖናይት ኮንፈረንስ (Lancaster Mennonite Conference) የእምነት አንቀጽ ወደ አማርኛ አንዲተርጎም አደረግን። ተርጓሚው ንጉሤ አየሰ (አሁን ዶ/ር) ነበር። በዚያ አምነት አንቀጽ ያከራከርን አንቀጽ ክርስቲያን ወደ ጦር ሜዳ አይሄድም የሚለው ነበር። በዚያን ጊዜም ቢሆን ለወታደርነት የሚያስገድድ ህግ ስለ ሌላ ይህን አንቀጽ ማስቀመጡ አንደማይጠቅም ስለ ተገነዘብን አላስገባነውም።

የሜኖናይትን ሚሲዮን ሥራ መረከብ

መሠረተ ክርስቶስ ቤተክርስቲያን የሜኖናይት ሚሲዮን አገልግሎት ውጤት ናት። ይህ ሚሲዮን የሚመራው ሳሉንጋ በምትባል በፔንሲልቫኒያ ግዛት (Pennsylvania State) ወስጥ በምትገኝ ትንሽ ከተማ ወስጥ ቢሮውን ባደረገ የሚሲዮን ቦርድ ነው። ሚሲዮኑ የሚታወቀው ት/ቤቶች፣ ሆስፒታሎችና ከሊኒኮች በማቋቋምና በማካሄድ ነው። "ስዎች መልካም ሥራችሁን አይተው

የሰማይ አባታችሁን አንዲያመሰግኑት የእናንተም ብርሃን በሰው ፊት ሁሉ ይብራ" የሚለውን መሠረት በማድረግ አገሪታችንን አገልግሎቶች በመስጠት ነበር የወንጌል ስራን የሚሰሩት። ጅምራው ላይ እና በቀጣዮቹ ብዙ አመታት የሚሰሩት ዲሬክተር ዳንኤል ሴንሰንግ ነበሩ። የሚሰሩት ቦርድ ዋና ጸሐፊ ፖል ክሬይቤል የሚባለው በአመት አንዴ ወያ ኢትዮጵያ አየመጣ የሥራ አመራር ይሰጥ ነበር።

በ1955 ዓ.ም ባደረገው ጉብኝት "ክላሁን በኋላ የኢትዮጵያ አገልግሎት ከሳሉንጋ መመራት የሰበትም፤ አመራሩ ከዚሁ ከኢትዮጵያ መሆን አለበት" በማለት አስታወቀ። በየአመቱ የሚደረገው ጠቅላላ መማክርት ጉባኤ አመራሩን መረከብ አሰበት ማለቱ ነበር። ይህን አቅዳቸውንም በሰነድ (MEMORANDUM OF UNDERSTANDING) ላይ አስቀመጡ። ሰነዱ በአጭሩ፡- የሚሰሩት ቦርድ ለሚክሄዱት አገልግሎቶች ምን ያህል ሚሰሩት ያንን አንደሚመደብ፤ ሰነዱ ሚሰሩት ያንን አበልና ኢትዮጵያ ለመኖር የሚያስፈልጋቸውን ቦርዱ አንደሚሰጥ፤ መኖሪያ ቤት ግን ቤተ ክርስቲያን መስጠት አንደሚገባት ያስቀመጠ ነበር። ለአገልግሎቶቹ ሥራ ማስኬጃ በአመት 100,000.00 ብር አንደሚመደብ፤ ቤተ ክርስቲያን በዚያ ላይ የተቻላትን አንድ-ጠቅላይ ሥራው የሚመራው ስምንት አባላት ባሉት የሥራ አመራር ኮሚቴ አንዲሆን፤ አባላቱም አምስት ኢትዮጵያውያንና ሶስት ሚሰሩት ያንን አንዲሆኑ የሚያመለክት ነበር።

በወቅቱ ለኛ በግልጽ አይንገሩን አንጂ የሚሰሩት ዓላማ ኃላፊነቱን በሙሉ ወደ ኢትዮጵያውያን ቀስ በቀስ፤ ደረጃ በደረጃ ለማስተላለፍና ቤተክርስቲያን ለማቋቋም ነበር። የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ዋና ኃላፊነት የሚሰሩት የሰራ ቦታ መመደብ፤ ከኢትዮጵያ የሚያስፈልጉ ሠራተኞችን መቅጠር፤ ከየአገልግሎት የሚገኙትንና ከአሜሪካ የሚሰጠውን ገንዘብና አጥቢያዎች የሚያዋጡትን ማስተዳደር፤ ለጠቅላላ መማክርት ጉባኤና ለሚሰሩት ቦርድ ሪፖርት ማቅረብ ነበር።

አንደኛ ደረጃ፡- 1955 ዓ.ም

የሚሰሩት ቦርድ ከሶስቱ ሚሰሩት ያንን (ሴንሰንግ፣ ዌንገር፣ ጊንግሪክ) ሲቀ መንበርና አቃቤ ነዋይ መደቡ። ቤተ ክርስቲያን ከአምስቱ ኢትዮጵያውያን አንዱን ጸሐፊ አድርጋ አንድ-ጠቅላይ ተደረገ። በዚህም መሠረት፡-

- 1ኛ. ዳንኤል ሴንሰንግ፡- ሊቀ መንበር፤
- 2ኛ. ፖል ጊንግሪክ፡- አቃቤ ነዋይ፤
- 3ኛ. በየነ ሙላቱ ፡- ጸሐፊ አንዲሆኑ ተወሰነ።

ሁለተኛ ደረጃ፡- 1956 ዓ.ም

በዚህ አመት በነበረው ጉብኝት ትንሽ ሰውጥ እናድርግ ተባለ። ሦስቱ ሚሰሩት ያንን በኮሚቴው አባልነታቸውን ይቀጥላሉ፤ ሆኖም ከሦስቱ ማን ሊቀ መንበር፤ ማን አቃቤ ነዋይ አንደሚሆኑ ኢትዮጵያውያን ይወሰኑ ተባለ። ትንሽ ስልጣን ብጤ ለቤተ ክርስቲያን ተሰጠ ማለት ነው። ቆስተር ዌንገር ሊቀ መንበር ሲሆኑ፤ ፖል ጊንግሪክ አቃቤ ነዋይ በመሆን ቀጠሉ።

ጎን ለጎን የቤተ ክርስቲያን ሙሉ ደንብ በሚገባ አንዲዘጋጅ ትልቅ ጥረት አየተደረገ ነበር። በመንግስትም ለመታወቅ መሟላት ያለበትን ቅድመ ሆኔታ ስንጠይቅ የምንመዘገበው አንደ ማሕበር አንድ ሆነና በምዝገባው ማመልከቻ ላይ የጊዜው የማሕበሩ ሹማምንት ማን ማን አንዲሆኑ መገለጽ አንዳለበት ተረዳን። የጊዜዎቹ ሹማምንቶች ክፍሎቹ የውጭ አገር ዜጎች በመሆናቸው ችግር አንደሚፈጥርብን ተገነዘብን።

ሦስተኛ ደረጃ:- 1957 ዓ.ም

በመስከርም ወር 1957 ዓ.ም በተደረገው የመሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ጠቅላላ የመካከርት ጉባኤ (ጠመገባ) የሥራ አስኪያጅ ኮሚቴ አባል ሆኜ ተመረጥኩ። በዚህ አመት ፖሊስ ክሬዲቲ ለመጣ ሰምዝገባ አሁን ብንሄድ ከሹማምንቱ አሜሪካን ስላሉበት ችግር እንደሚገጥመን ገለጽንለት። አርሱም "ይህ ምንም ማለት አይደለም፤ ሕጉ በሚሰው መሠረት ኢትዮጵያውያን ሹማምንት ይመረጡ፤ ሚስጦናውያን ሹማምንት ሥራውን እየሠሩ ረዳት ይባላል፤ ሥራውን እነርሱ መሥራት ይቀጥሉ" ስላለን ሃሳቡን ተቀብልንና ከዚህ አንደሚከተለው ጠመገባ ወሰነ።

ሊቀ መንበር:- ሚሊዮን በለጠ፤ ረዳቱ:- ቼስተር ዌንገር።

አቃቤ ነዋይ:- ሙሉነህ ባቸሬ፤ ረዳቱ ፖሊስ ጊንግሪክ።

ጸሐፊ:- በየነ ሙሳቱ።

ሚስተር ዌንገር መጽሐፍ ቅዱስ ያስተማሩኝ ሰው ናቸው። የአርሳቸው የእኔ ረዳት መባላቸው አልተዋጠልኝም። ሆኖም ለሰሙ እንጂ ሥራውን ይቀጥላሉ በማለት ነገሩን ተቀብልሁት። ከምርጫ በኋላ በመጀመሪያው ስብሰባችን ስብሰባውን እንዲመሩ ስጠብቃቸው፤ በል ቀጥል ካስፈለገ አለሁ አሉኝ። አጥብቄ ብጠይቃቸውም፤ ስብሰባውን እንድመራ አጥብቀው ገፋፉኝ።

አሜሪካ ተማሪ በነበርኩበት ጊዜ ስለ ዘመናዊ ስብሰባ አመራርና ሂደት እንደ ሥልጠና ወሰጄ፤ በክፍል ውስጥም ጥቂት ተስማምጄ ነበር። የሚስተር ዌንገርንና የሚስተር ሴንሰኒንግ የጉባኤ አመራሪንም ተመልክቼአለሁ። በአርሳቸው ማደፋፈር መምራቱን በድፍረት ተቀብቼ የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ የመሠረተ ክርስቶስ ቤተክርስቲያን ሊቀ መንበርነትን በሰምም በሥራም ተቀዳጄሁ። ይህ ሹመት የብዙ አገራዊ፣ አሕጉራዊና ዓለም አቀፋዊ ስብሰባዎችን እንድሳተፍ አብቅቶኛል።

ከይቅርታ ጋር አንባቢዬ ወደኋላ ልመስሰውና፣ የዓፄ ገላውዲዮስ ት/ቤት ዲሬክተር በነበርኩበት ወቅት በናዝሬት መሠረተ ክርስቶስ እንዳገለግል የመጀመሪያው የመሠረተ ክርስቶስ መጋቢ ሆኜ መካኔን ከዚህ በፊት ገልጫለሁ። ምን ተብቼ ልጠራ እንደሚገባኝም መጠነኛ ውይይት አድርጌ ነበር፤ በእንግሊዝኛው ሬቨረንድ (Reverend) ነው የምባለው፤ የዚህ ቃል ትርጉም ወይም አባባል በኢትዮጵያ ምን መሆን አለበት? ብለን አስብን። አንድ ቀን ሚስጦናዊው ናታን ሄረ እንዲህ ያለ ሰው ምን ይባላል? ብሎ ጠየቀኝ። ጥያቄያቸውን በምሳሌ ሲያብራሩ፤ "ወደ አንድ ድግስ ቤት ብትሄድ፤ ስምግቡ እንድታመሰገን ወይም ምግቡን እንድትባርክ ስትጋበዝ አቶ ሚሊዮን ተብሰህ ልትጠራ አይገባህም" አሉኝ። "እንደዚህ ያስ ሹመትን ተራው ሰው ምን ብሎ ነው የሚረዳው?" አለኝ፤ እስብሁ፤ "ቄስ ነው" አልኩት። "ታዲያ ስምን ቄስ አትባልም?" ሲል ጠየቁኝ። በዚሁ ተስማማን አገር ውስጥ በማዕረጉ ሳልጠቀም ነበር ወደ ናይሮቢ የሄድኩት። ናይሮቢ በነበርኩበት ጊዜ የመታወቂያ ካርድ በእንግሊዝኛው ሬቨረንድ ሚሊዮን በለጠ (Rev. Million Belete) ብቼ አሳተምኩ። ቋንቋችንን ስማስተዋወቅም በአማርኛም ቄስ ሚሊዮን በለጠ የሚል ካርድ አሳትሜ ነበር።

አራተኛ ደረጃ:- ለቤተ ክርስቲያናችን ስም ማውጣት

1957 ዓ.ም የቤተ ክርስቲያናችን ስም የተመረጠበት አመት ነበር። በመጀመሪያው ጉባኤ (1951 ዓ.ም) "መሠረተ ክርስቶስ (Christ Foundation Church)" የሚለውን ስም ንጉሤ አየለ ጠቁሞ ነበር። ከሜኖናይት ጋር ግንኙነታችንን የሚገልጽ ስያሜ ቢሆን የሚሻል መሆኑንም የጠቁሙ ነበሩ። "መሠረተ ክርስቶስ - ሜኖናይት" እንዱ የቀረበው አማራጭ ነበር። የወቅቱ ሊቀመንበር እኔ ስለነበርኩ እያንዳንዱን ሂደት በሚገባ አስታውሳለሁ። ዝርዝሩን ማተት ግን አንባቢን ማታከት ይሆንብኛልና ልተውወ።

በዚያን አመት በመንግሥት ዘንድ እንድንታወቅ ማመልከቻ ስማስገባት ተወስነ። የመጀመሪያ አጀንዳችንን ሰከፍተ "የምንታወቅበት ስም ያስፈልገናል፤ ተጠቁሞ

ሲንገሞሰል የቆየ ስም አስ፤ ሌላም አዲስ ስም ካሰ ይጠቆምና እንወስን" ብዬ ጠየቅኩ። የተሰነዘሩትን ስያሜዎች በሰሌዳ ላይ ጻፍኩ።

መሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን/ማሕበር፤

መሠረተ ክርስቶስ (ሜኖናይት) ቤተ ክርስቲያን/ማሕበር፤

ቀራንዮ ቤተ ክርስቲያን/ማሕበር፤

ቀራንዮ ሜኖናይት ቤተ ክርስቲያን/ማሕበር፤

ቀራንዮን የጠቆምኩት አኔ ነበርኩ። አሁን የማላስታውሳቸውና ሌሎች የቀረቡ ስያሜዎችም ነበሩ። በድምፅ ብልጫ የቤተ ክርስቲያናችን ስም መሠረተ ክርስቶስ ይሆን ዘንድ ወሰንን። በተጨማሪም በዘያ ጉባዔ ነበር፤ ማሕበር ከመባል ይልቅ ቤተ ክርስቲያን መሆናችንን የወሰነው።

ያኔ ሕጋዊ አውቅና ለማግኘት ማመልከቻ የሚቆርበው "ጸጥታ መሥሪያ ቤት" ስሚባለው ተቋም ነበር። ማመልቻችንን ከአምነት መግሰጫችን ጋር አባሪ አድርገን አስገባን። ከአንድ ወር በኋላ መሥሪያ ቤቱ ጠረጎ። ከአምነት መግሰጫችን አንዱ አንቀጽ "በምስጢራዊ ስምምነት እናምንም" የሚል ነበር። ባሰሥልጣኑ፡- "አንዲህ ስትሉ ምን ማለታችሁ ነው ብለው ጠየቁኝ"። በቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ ምንም ምስጢር አሠራር የለም፤ ሁሉ ነገር በግልጽ መደረግ አለበት ማለታችን ነው" አልኳቸው። አሁን ትዝ የማይሰኝን ሌላ ጥያቄ እንስተው ማብራራቴን አስታውሳለሁ። "ምላሻችንን እንስታውቃችኋለን" በማለት አሰናበቱኝ። ደርግ ስልጣን አስኪይዝ ድረስ ምንም መልስ አልተሰጠንም ነበር።

በዓለም ሜኖናይት ኮንፍረንስ ላይ ተሳትፎዬ

(Mennonite World Conference

Africa Mennonite and Brothern in Christ Fellowship)

በ1957 ዓ.ም የአፍሪቃ ሜኖናይቶች መሪዎች ስብሰባ ላይ ተገኝቼ ነበር።

ስብሰባው የተደረገው ዜምባቡዌ (የያንዋ ደቡብ ሮዲሺያ) ላይ ሲሆን ተካፋዮቹ ዘጋና፣ ኮንጎ፣ ኢትዮጵያ፣ ሎማሊያ፣ ኬንያ፣ ታንዛኒያ፣ ዛምቢያና ከዛው ከሮዲሺያ የተውጣጡ ነበሩ። ስብሰባው የተገኘው ሚሶኖናውያንና አፍሪቃውያን ነበርን። አንድንተዋወቅ ስብሰባውን ያደራጀልን ኤም.ሲ.ሲ. (Mennonite Central Committee) ነበር። ከኢትዮጵያ የሄድነው ኪሮስ ቢሆን፣ በየን ሙላቱ፣ ሸምሱዲን አብዶ፣ ሚሰርተር ጊንግሪክ፣ ናታን ሄጊና እኔ ነበርን።

ስብሰባውን በለቀ መንበርነት የሚመራው አፍሪቃዊ አንዲሆን ታሰባና እኔ አንድመራ ተደረገ። ያኔ ነበር አፍሪቃ ሜኖናይት ኤንድ ብራዘረን ኢን ኮራይስት ፌሎሺፕ (Africa Mennonite and Brothern in Christ Fellowship) በሚል የአፍሪካን ድርጅት የመሰረተነው።

በዚያ ስብሰባ ላይ በአሰም ሜኖናይት ኮንፈረንስ ላይ አፍሪቃ እንድትወክል ጥያቄ ቀርቦ ስለ ነበር እኔ ተወክዬ በአምስተርዳም በሚደረገው ቀጣይ ስብሰባ አንድሄድ ተወሰነ። ያ ስብሰባ ከሁለት አመት በኋላ ስለሚደረገው የ1967 (አኤአ) አለም አቀፍ ስብሰባ ዝግጅት ለማድረግ ነበር። እዚያ ደግሞ የሥራ አመራር ኩሚቴ ማቋቋም ስለሰፈሰ ከአፍሪቃ የሜኖናይት ወርልድ ኮንፈረንስ ም/ፕሬዚዳንት የሚል ሹመት ሰጥተውኝ ማገልገል ጀመርኩ። አፍሪቃን መወከል ለእኔ ትልቅ ክብር ነበር።

አንድወከላቸው ወደ ሜኖናይት አለማቀፍ ኮንፈረንስ የላኩኝ የአፍሪቃ ሜኖናይት እና ብራዘረን ኢን ኮራይስት ፌሎሞሺፕ

በ1967 ዓ.ም (አ.አ.አ)ሰብሰባው በአምስተርዳም ተካሄደ። አኔም ኢትዮጵያንና አፍሪቃንም በመወከል ከመላው አለም ከመጡ ሜኖናይቶች ጋር ተካፋይ ሆንዋል። ጥቂት ሌሎች አፍሪቃውያንም ተካፍለው ነበር። ያን ሰብሰባ በጸሎት የከፈትኩት አኔ ነበርኩ፤ ሰብሰባው በሰርአት አንዲሄድ ከሚያደርጉት መሪዎች መቆጠሪያ ላሰበው ያሰገርመኛል።

ያ ሰብሰባ አንዳለቀ የሚቅጥለው ለባተኛ ሰብሰባ መቼና የት ይሁን የሚለውን መወለን ነበረብን። በ1972 (አ.አ.አ) በብራዚል አንዲሆን ወለንን ዝግጅቶቹን ለሥራ አመራር ኮሚቴው ሰጥተን ተለያየን። የዚህ ድርጅት ሥራ አመራር ኮሚቴ አባልነቴንም አንድቀጥል ተጠየቅሁ። ሌሎቹ ከአሜሪካ፣ ሆላንድ፣ ሕንድ፣ ኢንዶኒዢያ፣ ብራዚል፣ ጀርመን፣ የተውጣጡ ነበር። የብራዚል ሰብሰባ አላከደረግ ድረስ ሥራ አሰኪያጅ ኮሚቴው በልዩ ልዩ አገሮች (ኢትዮጵያ አሜሪካ፣ ሕንድ፣ ኢንዶኒዢያ፣ ብራዚል) በየአመቱ በመሰብሰብ አዘጋጀን። በዚህ ኮሚቴ ላይ ማገልገሌ ብዙ የአመራር ትምህርቶችን ከመቅለሜም በላይ ብዙ አገሮችን አንዳይ ዕድል ለጥቶኝ ነበር።

በ1972 በብራዚል ከተደረገው ሰብሰባ በኋላ ለምንተኛውን ሰብሰባ አንዲዘጋጅ በ1973 በሰዊዘርላንድ ልዩ ሰብሰባ ተደረገ። ያ ጉባኤ የሰጠኝ ኃላፊነት ታላቅና ያላለብኩት ነበር። በሰብሰባው ላይ ከመላው አለም የተሰበሰቡት ሃያ ያህል የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ነበርን። የሰብሰባው ሁለት ዋና ዋና አጀንዳዎች ፕሬዚደንትና ዋና ጸሐፊ መምረጥ ነበር።

የሜኖናይት አለም አቀፍ ሰብሰባ ከተጀመረ ጀምሮ የነበሩት ፕሬዚዳንቶች ከአሜሪካ ወይም አውሮፓ ለሰነበሩ ዛሬ የሚመረጠው ፕሬዚደንት ከሶስተኛ አለም መሆን ይገባል ተባለ። ጎኔ ተቀምጦ የነበረ የማዳ የሚባል ጃፓናዊ ተጠቆመ። የማዳ አሻፈረኝ አልሆንም አለ። አንዲቀበል አኔም የበኩሌን ጉትጎት አደረኩት። የማዳ ግን በአምቢታው ጸና። ሊቀ መንበራችን የማዳን ለጎተጉተው ለምተው ስለነበር "ለሻይ አንውጣ፣ በነገሩም እያሰብን አንቆይ፣ ለሚሊዮንም ከየማዳ ጋር ጊዜ አንለጠው" አሉና ለሻይ ወጣን።

ለሻይ ለንወጣ አንደገና የማዳን ወተውትኩት። "አንኚህ አውሮፓውያን ይህ ድርጅት አንደሌሎች የአውሮፓውያን አለመሆኑን በተግባር አንድንገልጽ ይፈልጋሉ፤ ስለዚህ መቀበል አለብህ" አልኩት፤ አሻፈረኝ አለ። ከሻይ መልስ የማዳን "ምን ትላለህ" ቢሉት "አልሆንም" አለ። ከዚያ በኋላ አንዱ መግለጫ ብጤ ሰጠና ሚሊዮን ፕሬዚደንት አንዲሆን ሃላብ አቀርባለሁ አለ። አኔም በበኩሌ "አኔ ዶክተር ዎልትነርን መተካት አልችልም፤ የማይመስል ነገር ነው፤ ለዚህ ብቁ አይደለሁም" አልኩ። አንዱ ሲመልስ "የማዳንን ምን ነበር ለትለው የነበረው? አንዴት አልችልም ትላለህ?" አለኝ። ሌሎችም ተመላላይ አስተያየቶች ሰጡ "ለየማዳ ያልከውን ምክር ፈጽሞ በማለት ገፋፋኝ" ላልወድ በግድ አሺ አልኩ። አንግዲህ የሚኛው ባላገር የሜኖናይት ዎርልድ ኮንፈረንስ ፕሬዚደንት ሆነ ማለትም አይደል! የኔታ ሥራ ይገርመኛል!

የሜኖናይት አለማቀፍ ኮንፍረንስ ሰራ አሰኪያጅ ኮሚቴ

ይህን የፕሬዝዳንትነት ባርኔጣ ደፍቼ ብዙ አገሮች አይቼአለሁ። ከሄድኩባቸው አገሮች አንዱ ፋስያ ነበር። በፋስያ ያሉት ሜኖናይቶች ከጀርመን ወይም ከአሜሪካ ላይሆን ከአፍሪቃ የመጣ ጥቁር ሜኖናይት በማየታቸው ተገረሙ።

ቡጩ ማሪያም ኢትዮጵያ በጊዜው የነበረችው በኮሙኒስት ስርአት (ደርግ) ሥር ስለነበር ከኢትዮጵያ መምጣቴ ልዩ ትርጉም ሰጣቸው።

በዋናው ባፕቲስት ቤተክርስቲያን አዎቅ ቤሎ ለተቀመጠ ሀዘብ መልእክት ሳቀርብ

በዋቂታ (አሜሪካ) በተደረገው የሜኖርት አለማቆፍ ኮንፍረንስ ላይ የተገኙ መስተዳደራዊያን ጋር

አሜሪካዊው መርኪን ሃይን እና ኢትዮጵያዊው ሚሊዮን በሜኖርት አለማቆፍ ኮንፍረንስ ላይ ለመገኘት የመጡትን ሩሲያውያን ለጉብኝ

እኔ ፕሬዚደንት ሆኜ ስሾም ለረጅም ጊዜ የማውቀው የቀድሞው የአኛ ሚስቶን በርድ ዋና ጸሐፊ የነበረው ፖል ከሬይቤል ለሜኖርት ዎርልድ ኮንፈረንስ ሥራ አስፈጻሚ ዋና ጸሐፊ (Executive Secretary) ሆኖ ተሾመ። ይህ ለእኔ ተጨማሪ ድፍረት ሰጠኝ። ፖል ግሩም ሥራ አቀነባባሪ ነበር። የስምንተኛውን ጉባኤም ሥራ አመራር ኮሚቴው በልዩ ልዩ ቦታዎች በመሰብሰብ አዘጋጅቶ ስምንተኛው የሜኖርት ዎርልድ ኮንፈረንስ ስብሰባ በአሜሪካ ዊቺታ ከተማ በሐምሌ ወር 1970 ዓ.ም ተደረገ። ያን ስብሰባ ከመራሁ በኋላ የሜኖርት ዎርልድ ኮንፈረንስ ተሰናበተሁ። በአፍሪቃው ድርጅታችን ላይ ግን ማገልገልን ቀጠልኩ። ይህንን ሁሉ የማገልገል እድልና ታላቅ ከብር ያገኘሁት በመሠረተ ከርስቶስ ቤተ ክርስቲያን በነበረኝ ተላትፎ ምክንያት ነው። ስለዚህ እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ።

ምዕራፍ 9

ከመንግሥት ቤት መለያየት፤

መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር

ለአጭር ጊዜም ቢሆን ናዝሬት ከተማ በሚገኘው አጼ ገላውዲዮስ ት/ቤት በዲሬክተርነት ማገልገሌ ይታወሳል። አዛ በነበርኩበት ጊዜ ጆ. ናይት የሚባለው የመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ወኪል ወደ ናዝሬት ቢሮዬ መጥቶ ስለመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ሥራ አመራር እንዲህ ብሎ ገለጾልኝ ነበር። የእንግሊዝና የውጭ አገሮች መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር (British and Foreign Bible Society በምህገሪ ቃል BFBS) ለዘመናት ቅዱሳት መጻሕፍትን ለኢትዮጵያ ሕዝብ ሲያቅርብ ቆይቷል። በመላው አለም የሚገኙ የተደራጁ ብሔራዊ ማሕበሮች በንብረት ለመሥራት ስለ ወሰኑ United Bible Societies በአጭሩ UBS በሚል ስም ተደራጅተዋል። የየአገራቱን የመጽሐፍ ቅዱስ ሥራ አገኚህ የተደራጁ ማሕበሮች ተከፋፍለዋል። በዚህ መሠረት የኢትዮጵያውን ሥራ የአሜሪካ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር ተረክቧል።

ከአሁን በኋላ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር ስራ በየአገሩ የአማካሪ ቦርድ ተሰይሞ በእነሱ ምክር መመራት እንደ አለበት ስለታመነበት ከየአብያተ ክርስቲያኑ የተውጣጡ የመጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር አማካሪ ቦርድ ተቋቋመ። በዚህ አማካሪ ቦርድ አንዳገለግል ተጠቅሞሃል አለኝ። በዚህ ቦርድ ላይ አንዲያገለግሎ የተሰየሙትና የተቀበሉትም፣ ከአርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንን ከቡር አቶ አበበ ረታ፣ ሊቀ ሥልጣናት ሐብተ ማርያም (በዘያን ጊዜ የቅድስት ሥላሴ ካቴድራል ኃላፊ) አሁን እሱን መልክጾዲ --- ዶ/ር ጌታቸው ኃይሌ፣ ከመካነ ኢሱስ ከቡር አቶ አማኑዔል አብርሃምና ዶር አማኑዔል ገ/ሥላሴ፤ ከቃለ ሕይወት አቶ ሐዋዝ

ወልደ ሚካኤል፤ ከሚሰዮኖች ሚ/ር ሚካኤል ብሊር የሠራዊት ክርስቶስ ማሕበር (B.C.M.S. missionary) ነበሩ። ኋላ ላይ ከካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የታከሉ ነበሩ። በዚህ ታላቅ ሥራ ከእነዚህ ታላላቅ ሰዎች ጋር መጠመዱን እንደታላቅ ክብርና የአገልግሎት አድልዎ ለእነበር ጥቆማውን በአሺታ ተቀበልኩት።

በዚህ አማካሪ ቦርድ ሰብሰባ ላይ ሳልገኝ ናዝሬትን ለቅቄ ወደ ባሕር ዳር ተመለሰኩ። ቢሆንም የቦርድ ሰብሰባ ቃለ ጉባኤዎች ይላክልኝ ነበር። ቦርዱ እንደ ዋና ሥራው አድርጎ የነደፈው ብሔራዊ ማሕበር ማቋቋምና ብሔራዊ ጠቅላይ ጸሐፊ መመደብ ነበር። ጸሐፊው አራሱ መጽሐፍ ቅዱስን የሚያነብና መልእክቱ ለሌሎች እንዲደርስ የሚፈልግ ሰው መሆን እንደሚገባ ቦርዱ ወስኖ ነበር።

ዋና ጸሐፊ የሚሆን ሰው ሲያፈለግ እኔ ተጠቆምኩና ሚ/ር ብሌር አንዲያገጋግረኝ ወሰኑ። ሚ/ር ብሌር ሲጠይቀኝ ገረመኝ፤ ተደነቅሁም።

“እኔ የስለጠንኩት የኤሌትሪክ ቴክኖሎጂ ነው፤ ትምህርተ መለኮትም ሆነ የንግድ ሥራ ትምህርት የለኝም። ለዚህ ሥራ ብቁ አይደለሁም” በማለት መለኮቱለት። ተስፋ ላይቆርጥ አብዝቶ ገፋፋኝ እንዲህ ሲል፦

“የተጠቆምኩው ዋና ምክንያት ለወንጌል ሥርጭት ባለሀ አቋም ነው፤ ያንተ ሥራ የአለተዳደር ሥራ ስለሆነ ፖሊቴክኒክን ማለተዳደር ከቻልከ ይህንንም ትችላለህ ብለን ገምተናል፤ የንግዱን ጎን (መጽሐፍ የመሸጥና ሂሳብ መዝገብ ጉዳይ) በተመለከተ ረዳት ይቀጠርላሃል”።

ማይክልን አውቀዋለሁ፤ ብዙ ከተገገርን በኋላ ልጻልደበት፣ ከባለቤቴም ጋር ልምክር ብዬ ተለያየን። በዚያው ዕለት የሚሰዮኖችን ጀምሪና ዲሬክተር ጋር ለመመካከር አሰብኩ። አሳቸውም ምራቃቸውን የዋጡ፣ አዋቂና ስለ ክርስቶስ ብዙ ያስተማሩኝ ሚ/ር ሲንሰኒንግ ነበሩ። ሄጄም አማክርኳቸው። በጉዳዩ ውስጥ አርሳቸውም ስለ ነበሩበት ክኛ ሚሰዮን/ቤተ ክርስቲያን ማን ይጠቆም ሲባልም እኔን የጠቆሙት አርሳቸው ነበሩ።

የኔ ፍላጎት ክቤተ ክርስቲያን ውጭ በመሰራት ጌታን ማገልገል ነው፤ 'ሚሊዮን ገንዘብ ስለሚያገኝ ወይም ስለሚከፈለው ነው የሚሰብከው እንደባል እንደሚልፈለግ ስነግራቸው።

“ታዲያ የመጽሐፍ ቅዱስን ማሕበር ክርስቶስን የማያውቅ የዓለም ሰው እንዲሆን ነው የምታስበው?” በማለት በጥያቄ ወጋ አደረጉኝ።

ሙያዬን አወደዋለሁ፤ በሠለጠንነቱ ሙያ በቀጥታ እየሠራሁ ባይሆንም ስኢትዮጵያ ኢንዱስትሪዎች የሰው ኃይል የሚያሠሰጥን ተቋም ዲሬክተር በመሆኔ ደስተኛ ነኝ። ስለዚህም ከሙያዬ መራቁ ከበደኝ።

በሌላ በኩል ወደ አስተዳደር ሥራ ገብቻለሁ፤ የታጋበዝኩት ሰለግዚአብሔር መንግሥት ጉዳይ የተቋቋመ ማሕበር አስተዳዳሪ እንደሆን ነው። መቅደም ያለበት የቱ ነው? 'የእግዚአብሔር ፈቃድስ የቱ ነው?' በማለት አሰላስልኩ። ሚዛኑ ጥያቄውን ወደ መቀበሉ አዘነበለ፤ ግደይን ሳማከራት የአሷም ልብ ወደ መቀበሉ አዘነበለ። ልባችን እንደ ሆኖ አዲሱን ጥሪ ለመቀበል ወሰንን። በወቅቱ ከፖሊቲካኒክ ኢንስቲትዩት የመጀመሪያዎቹን ምሩቃን በጃንሆይ አስመርቄ፤ ምሩቃኑንም በየኢንዱስትሪው ሥራ በማስያዝ ላይ ነበርኩ።

የ1960 ዓ.ም የትምህርት ዘመን እንደ ተጀመረ የሥራ ስንብት ማመልከቻ አስገባኩ። የቅርብ አለቃዬ የነበሩት እቶ ተድላ ዘዮሐንስ ከብዙ ማቅማማትና ውይይት በኋላ ፈቀዱልኝ። በዚህ መሠረት ሥራዬን ለምክትሌ ማስረከብ እንደጀምርና የመልቀቂያ ደብዳቤው የሚፈረመው ግን በምምህንድስና በእቶ ሚሊዮን ነቅንቅ ወይም በምህንድስና በእቶ አካለወልድ እንደሚሆን ነግረውኝ ወደ ባሕር ዳር ተመለስኩ።

ምክትሌ በየን በቀሰም ሆነ መምህራኑ ሥራውን ለመልቀቅ በመወሰኔ አዘኑ። በትምህርት ቤቱ ያሉት ወንጌላውያን ተማሪዎችም (እነ ካሣ አጋፋሪ) የበሰጠውን አዘኑ። ሥራዬን ለምክትሌ ሰለቶ በየን በቀለ አስረከቤ በህዳር ወር መጀመሪያ ላይ ወደ አዲስ አበባ መጥቼ ወደ ትምህንድስና የስንብት ወረቀቴን ለመቀበል ሄድኩ።

የስንብት ደብዳቤዬን ይሰጡኝ ይሆን አይሰጡኝ? የሚል የፍርሃትና የምኞት ደብልቅ ስሜት ነበረኝ።፤ ትምህንድስና አንደ ደረሰኩ ምክትል ምህንድስና እቶ ሚሊዮን ነቅንቅ ሊያገግሩኝ እንደሚፈልጉ ስለ ተነገረኝ ወደ ቢሮአቸው ሄድኩ።

“ለምንድነው የምትተወን?” አሉኝ - ኮስተር ብለው። እቶ ሚሊዮን ተክለ ሰውነታቸው ግዙፍ፤ እስፈሪ ግርማ ሞገሥ ያላቸው አለቃ ነበሩ። የምለቅበትን ምክንያት ሳስረዳቸው በጥሞና ከሰሙኝ በኋላ፤ አሁንም በቁጣ መልኩ፡-

“ታገጂታላችሁ!” ሲሉኝ፡-

“ምን ማለትም ነው ጌታዬ?” በማለት ጠየቅኳቸው።

“ወጣቱን ማን ያስተምረው ብላችሁ ነው እየተዋቸሁት ወደየጥቅማችሁ (ኢንዱስትሪው) የምትሄዱት?” ብለው - በቀሪው ገጽ ላይ ምልክት

አድርገው፡ “ያውልህ ምህንድስና ይፈርሙልህ” በማለት አሰናበቱኝ።

ምህንድስና እቶ አካለወርቅ ሐብተወልድ ኦርቶዶክስ አለመሆኔን ብቻ ሳይሆን በሥራ ጉዳይ በተመደብኩባቸው በታዎች ሁሉ የማደርገውን ወንጌላዊ ጅምሮች የሰሙ ይመስለኛል። ከጥቂት ወራት በፊት ግርማዊነታቸው ለፖሊቲካኒክ ምሩቃን ስነስርዓት መጥተው በነበርበት ወቅት ወደ ግቤ ሲገቡ አብራሪያቸው መቀበሉንና፤ እርሳቸውም ስግርማዊነታቸው የት/ቤቱ ዲሬክተር መሆኔን ማስተዋወቃቸውን ቀደም ብዬ እንደገለጽኩት ያውቃሉ። በማግሥቱ ስመስስ ደብዳቤው ተፈርሞ ጠበቀኝ። ደብዳቤው በአዲስ አበባ ተግባረ ዕድ፤ በመቀሌና ባሕር ዳር በጠቅላላው ለዘጠኝ ዓመት ማገልግሌን ይጠቅሳል፤ ይህ ሁሉ ስጦረታ ይጠቅማል ተብሎ የተካተተ መሆኑ ነበር።

ከአሜሪካን የመጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር Executive Secretary for Bible Society in Ethiopia የሚል የሹመት ደብዳቤ ቀደም ብሎ ደርሶኝ ስለነበር በወቅቱ የኢንትሪም ኤክስኪውቲቭ (Interim Executive Secretary) ለነበረው ለሚስተር ቸርብ ካስለር የስንብት ወረቀቴን ማግኘቴን ስነግረው በጣም ደስ አለው። እንግዲህ ከዛሬ November 15, 1967 (ህዳር 6/1960 ዓ.ም) ጀምሮ

ኢትዮጵያዊ የመጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር ጸሐፊ አገኘች ብሎ ፈነደቀ።

እቃችንን የት/ቤቱ የጭነት መኪና ወይ እዲስ አበባ ሲመጣ አንዲያንገዝልን አመቻችቻለሁ፤ ቤተሰቤ በአውሮፕላን መጥቶ ማረፊያችንን መሠረተ ከርሱቶስ አንግዳ ማረፊያ አደረግን። በቀ.ኃ.ሥ. ኅዳና ፒያሳ ያለው ሕንፃ ዓላማው ለመሥሪያ ቤትነትና ለኃላፊው መኖሪያ ቢሆንም ፒያሳ መሐል መኖሩን አልወደድኩትም። በዛ ፈንታ ያን እከራይተን ሌላ ቦታ መጠኑ ተመሳሳይ የሆነ ቤት አንድንከራይ ተሰማማን። ግደይ አንደ መጣች የአንግዳ ቤቱ ኃላፊ ከነበረቹው ከሚሰ ሣራ ረሽ ጋር ቤት መፈለግ ጀመሩ። ኸርብ ካሰለር በሰጣቸው የኪራይ ገደብ ከቤተ ክርስቲያናችን አለፍ ብሎ ወደ ቦሌ በሚወስደው መንገድ ጥሩ ሺላ ቤት አገኙና የመጀመሪያ መኖሪያችንን አዛ አደረግን። (አዚያ ቤት ወስጥ ሆነን ነበር ወንድሜን አሸብርን የዳርነውና ጎጆ ያስወጣነው። ጌድዮንና ሄኖክ ሚዜዎች (ሻማ ያገሮች) ነበሩ)።

የአሸብር ሚዜዎች

በመማከርት ጉባኤ ላይ ለመጀመሪያ ጊዜ ሰገኝ ጥሪያቸውን በመቀበሌ አመለግነው የሚከተለውን መመሪያ ሰጡኝ፡- (ሀ). ከሚ/ር ካሰለር ስለ ማሕበሩ አሠራር አንድማር፤ (ለ). ሁሉንም አብያተ ክርስቲያናት ለማገልገል አንድዘጋጅ፤ (ሐ). ማሕበሩን ብሔራዊ ማሕበር አንዲሆን ጥረት አንዳደርግ ነበር።

***

የመጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር ዋና ዓላማ ቅዱሳት መጻሕፍት ሰዎች በሚገባቸው ቋንቋና ሊገዙ በሚችሉት ዋጋ ለሰዎች

ማቅረብ መሆኑን ተረዳሁ። መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር አንዴት አንደ ተጀመረ የምትገልጽ ሜሪ ጆንስ የምትባል የአንዲት ልጅ ታሪክ ነበር። ይህ ታሪክ የመጽሐፍ ቅዱስ ማሕበሮች ሁሉ አናት የሆነችው የእንግሊዝ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር (British and Foreign Bible Society) መቋቋም መነሻ የሆነ ነበር። ስለ አጀማመሩ ጥቂት ላካፍላችሁ።

የእንግሊዝ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር (BFBS) አጀማመር

ከደሃ ቤተሰብ የተወለደች በዌልስ የምትኖር ሜሪ ጆንስ የምትባል ልጅ ነበረች። ይህቺ ልጅ በሰንበት ት/ቤት የምትለማቸውን አሰደናቂ ታሪኮች የሚገኙበትን መጽሐፍ ቤተሰቦቿ አንዲገዙላት ጠየቀቻቸው። መጽሐፍ ቅዱስ መግዛጥ ገንዘብ አንደ ሌላቸው ሲገኝ ገንዘብ ለማጠራቀም ወሰነች። በስጦታ ባገኘቻቸው ላንቲሞች ላይ ልዩ ልዩ ነገሮችን በመሥራት አንድ አመት ያህል ገንዘብ አጠራቀመች።

ሜሪ ጆንስ ከአንድ "አመት በኋላ ባጠራቀመችው ገንዘብ ወላጆቿ መጽሐፍ ቅዱስ አንዲገዙላት ጠየቀቻቸው። "አዩ! ይሄ እይቢቃም፤ መጽሐፍ ቅዱስ በዚህ ገንዘብ መግዛት አይቻልም" አሏት። ተስፋ ሳትቆርጥ ሰሰድሰት አመታት ሰፍታ ካጠራቀመች በኋላ መጽሐፍ ቅዱስ መግዛት ብትፈልግ በዌልስ ከተማ የሚሸጥላት ሰው አጣች። ስታጠያይቅ አርባ አምስት ኪሎ ሜትር ርቃ በምትገኝ ከተማ መጽሐፍ ቅዱስ የሚሸጥ ሰው መኖሩን ለማች። አንድ ቀን በጠዋት ተነስታ በአግራ ጉዞዋን ቀጠሰችና ወደ ምሽት ከተማዋ ዳር ደረሰች። አንድ ሰው አግኝታ የዚያን ነጋዴ አድራሻ ስታጠያይቅ፤ ሠፈሩ ራቅ ብሎ አንደሚገኝ ነገራት። ሰዓቱ ስለ መሸ አርሱ ቤት አድራ በማግሥቱ መሄድ አንደሚሸላት፤ አርሱም በማግሥቱ ወደ አዚያው ስለሚሄድ አድራሻውን አንደሚያሳያት ነገራት። መስተንግዶውን ተቀብላ አዛው ሰው ቤት አደረች።

ማታ ላይ በእንግድነት ካስተናገዱት ሰው ጋር መወያየት ጀመሩ። ላሰፉት ስድስት አመታት ገንዘብ እንዴት እንዳጠራቀመች፣ አስከ አሁን ድረስ ጎረቤት እየሄደች ያንዲት ሴትን መጽሐፍ ቅዱስ እያነበበች እንደ ቆየች ነገረቺው። ሰውዬውም የሜሪ ጀንሰን ጥረት አደነቀ። ሜሪ በማግሥቱ የራሷ መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚኖራት ስታስብ እንቅልፍ ሳይወስዳት አደረገች። በማግሥቱ ሰውዬው በገባላት ቃል መሠረት ወደ ሻጩ ሠፈር ወሰዳት። ለሻጩም የሜሪን ጥረት ነገረው። ሻጩ ታሪኳን ከበማ በኋላ፡- "በጣም አዝናሰሁ፤ የምሸጥላት መጽሐፍ ቅዱስ የሰኝም" ሲል ሜሪ ስቅስቅ ብላ አሰቀሰች።

ልቅሶዋን ሲያይ የሻጩ ልብ ራራ፤ እንዲህ አላቸው፡- "አክሌ የሚባል ሰው አስቀምጥልኝ ብሎኝ በአደራ ያስቀመጥኩት እንድ መጽሐፍ ቅዱስ አለ፤ የፈሰገውን ይበሰኝ! መጽሐፍ ቅዱሱን ሰሜሪ አሸጥላታለሁ!" ብሎ አምጥቶ ሰጣት። ሜሪ መጽሐፍ ቅዱሱን አቅፍ አድርጋ የደሰታ ልቅሶ ጀመረች።

እነዚህ ሁለት ሰዎች የሜሪን ጥረት ቢያደንቁም ይህ ችግር የሚወገድበት ዘዴ መኖር አለበት ብለው መመካከር ጀመሩ። በሎንዶን ከተማ ውስጥ እነሱት የክርስቲያን ጽሑፍ አታሚ ነጋዴዎች ሕብረት መኖሩን ያውቃሉ። ይህን ጉዳይ ለአነርሱ ማሳሰብ አለብን ተባባሉ። ሻጩ እንድ ቀን ወደ ሎንዶን ሄዶ ሰነኚህ ክርስቲያን ወንድሞች የሜሪ ጀንሰን ታሪክ ነገራቸው። በሜሪ ታሪክ የአነርሱም ልብ ተነካ። መጽሐፍ ቅዱስ እያሳተምን ለእንግሊዝ ሕዝብ የሚያቀርብ ድርጅት አናቋቋም ተባባሉ። ከመሃከላቸው አንዱ ብድግ ብሎ ሰምን ለእንግሊዝ ብቻ ለመላው ዓለምም ጭምር እንጂ ብሎ ሃላብ በማቅረቡ የእንግሊዝና ውጭ አገሮች መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ሊቋቋም ቻለ። አላማውም ሰዎች ሊገዙ በሚችሉት ዋጋና በቀላሉ ሊያገኙ በሚችሉበት ሁኔታ ማቅረብ ነበር። ይህ የሆነው በ1804 (በ1797 ዓ.ም) ነበር።

ከአስራ አምስት አመት በኋላ የአሜሪካም መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ተቋቋመ። በሌሎች አገሮችም መቋቋሙን ቀጠለ። ማሕበሩ በኢትዮጵያ ሥራውን የጀመረው በዳግማዊ ምኒልክ ዘመን ሲሆን ሙሉውን የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ

ለመጀመሪያ ጊዜ በ1879 ዓ.ም ነበር ያሳተመው። የመጀመሪያ መጽሐፍ ቅዱስ ይኼው አትም ነበር። የሐንስ 3፣1-2 በዚያ ትርጉም እንዲህ ይነበባል፡-

"ከፈሪሳውያን አንድ ሰው ነበረ ስሙ ኒቆዲሞስ የአይሁድ አለቃ። ይህ ወደ የሱስ መጣ በሌሊት አለውም። እኛ እናውቃለን ከአግዚአብሔር ዘንድ እንደ መጣህ መምህር ሆነህ። አንድም የሚችል የለም ተአምራት ያደርግ ዘንድ እንተ የምታደርጋትን አግዚአብሔር ክርሱ ጋር ካልሆነ በቀር"።

ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ አንድ የሊቃውንት ቡድን (ኮሚቴ) አቋቋመው ቤተ መንግሥት ቢሮ አደራጅተውለት፤ ይህ የ1879 ዓ.ም ትርጉም ተሻሽሎ በዘመናዊ አማርኛ እንዲዘጋጅ አደረጉ። የተሻሻለው ትርጉም በ1954 ታተመ። በአሁኑ ጊዜ ብዙ ሰዎች የሚጠቀሙበት መጽሐፍ ቅዱስ ይህንን ትርጉም ነው። ይህ ትርጉም በእንግሊዝኛ KJV (King James Version) እንደሚባለው በአማርኛ "ቀኃሥ" አየተባለ እንዲጠቀስ አፈልግ ነበር። አሁን አሁን በስተርጅናዬ ዘመን ደምበኛ ደራሲያን መጽሐፍት ውስጥ "ቀኃሥ" ትርጉም ተዘውትሮ ሳይ ደስ ብሎኛል።

ሁሉንም ቤተ እምነቶች በማሕበሩ ሥራ ማሳተፍ

ሥራዬን ለጀምሮ የካቶሊክን ቤተ ክርስቲያን በማህበሩ ሥራ ለማሳተፍ ፈለግሁ። ስለዚህም በማውቃቸው አባ ገብረ ሚካኤል የተባሉ የካቶሊክ ቄስ ለማካይነት በዚያን ጊዜ ሃላፊ የነበሩትን (ያኔ ካርዲናል አልነበራቸውም) ለመተዋወቅ ሄድሁ። "በቫቲካን ሁለት" መመሪያ መሰረት በመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ሥራ እንዲሳተፉ ክሮም መመሪያ ተሰጥቶአቸው ነበር፤ በነገሩ ሲያስቡበት አንደነበር ነግረውኝ ለመተባበር ዝግጁ መሆናቸውን ገለጹልኝ፤ በመሆኑም በመማክርቱ ላይ ሦስት ሰው አንዲወክሉ ጠየቅኋቸው። አንዳሉት አደረጉ። አባ ገብረ ሚካኤልንና ፤አቶ ዮሴፍ አስቤ እና አና ኪዳነማሪያምን ሰየሙልኝ። አባ ገብረ ሚካኤል የግለዝ እና የአብራይስጥ ቋንቋ ያውቁ ስለነበር መጽሐፍ ቅዱስን በቀላል ቋንቋ ከተረጎሙት እንዱ ሆኑ።

ከሁለት አመታት በኋላ በመጽሐፍ ቅዱስ ሥራ የእርዳታ ክስ ቤተ ክንነትን ሙሉ ትብብር ፈሰገው። ዶክተር ጌታቸው ኃይለን ወደ አባታችን ወደ ፓትርያርክ አቡነ ቴዎፍሎስ መቼ ትወስደኛለህ? ስል ጠየቅኩት። ቀጠሮ አስይዞ ወሰደኝ። በቀጠሮአችን ቢሮአቸው ስንደርስ ደጃፍ ላይ እርሳቸውን ስማንጋር የሚፈልጉ ብዙ ሰዎች ተከልከሰው አዩን። እኛም ተሰሰናን ጥቂት ክቆየን በኋላ ዶክተር ጌታቸው ልዩ ጸሐፊያቸውን “የመጣነው ቀጠሮ ተቀብሰን እኮ ነው” ሲለው በውስጥ ስልክ እንዲያስታውሳቸው ነገረው።

ዶክተር ጌታቸውም ቴሌፎን ደውሎ “አባታችን፣ ጤና ይስጥልኝ፣ አቶ ሚሊዮን መስቀሉን ሊሰም መጥቶ አዚህ ነን፤” አላቸው። ‘መስቀል ሊሰም?’ የሚሰው አነጋገሩ ክው አደረገኝ። መስቀል ልሰም? ምን ላደርግ ነው? ገብቼ ሰላምታ ሰመስጠት አጄን ልዘረጋ ነው? እንዲህ አይደረግም። ክራሴ ጋር ተሟገትኩ። ዓላማዬ መጽሐፍ ቅዱስ የእርዳታ ክስ መሆኑን በይበልጥ እንዲያስቡ ሰማድረግ ነው እያልኩ ሳሰብ ግቡ ተብሰን ገባን። መስቀል ስመን ቁጭ አልን። “የመጣሁት አገልጋዩ አንድ መሆኔ ከብጹዕነት ምክርና ምሪት ስሰ ምጠብቅ ነው” አልኳቸው። በጭወወታችን የዳሮውን መጽሐፍ ቅዱስ በዘመናዊ አማርኛ እንዲያዘጋጁ ግርማዊ ጃንሆይ በሰየሙት ኮሚቴ ላይ አንደ ነበሩ ስምቼ ስለነበር ውይይታችንን እንደ ጀመርን ይህንኑ ጠቅሰኩላቸው። በወቅቱ ስለ ነበራቸው አንድ ቅሬታ አነሱልኝ፤ እንዲህ ሲሉ፡-

“የታተመው መጽሐፍ ቅዱስ ሐሰት በማለት ፈንታ ውሸት መባሉ ቅር እንዳላቸው ነገሩኝ። ሌላው የግርማዊ ጃንሆይ መቅደም መካተት የነበረበት በስልሳ ስድስቱ እትም ላይሆን፣ ሰማንያ ላሃዱ (፹፩) ላይ እንዲሆንና፣ አስዚያም አዲስ ኪዳን ሰብቻው ሲታተም ብቻ እንዲሆን ወስነን የነበረው። እንደምመስከተው አሁን ቁንጽሉን (66ቱን) መጽሐፍ ቅዱስ ስታትሙ መቅደሙን ማስገባታችሁ ትክክል አይደለም” አሉኝ።

ወደ ቢሮዬ መጥቼ ጎት መቶቹን ስመረምርና ሳጠያይቅ BFBS መጀመሪያ ስልሳ ስድስቱን ሲያሳትም ጃንሆይ የጻፉት መቅደም አልተካተተም ነበር። ሚስተር ብሊር አንደነገሩኝ ስልሳ ስድስቱን ማባዛት አንደ ተጀመረ ስመግሰጽ ያንን ትርጉም በቆዳ ጠርዘው ሰጃንሆይ በአበረከቱ ጊዜ ጃንሆይ፡ “አኛ የጻፍነው መቅደም ለምን አብሮ አልታተመም?” ሲሏቸው “ወደፊት በሚታተመው ይገባል” በማለት አስሳልሰው አንደ መሰሉላቸው ነገሩኝ።

ከጊዜ በኋላ ቄስ ዕዝራና ባለቤቱ ወይዘሮ ገነት ወደ ቤታችን መጥተው ነበር። በወቅቱ ግደይ ናታንን ወልዳ ስለነበረ አራስ ጥሪ ይዘው ነበር የመጡት። በዚያን አሰት ቄስ ዕዝራ፡ “ብለህ ብሰህ የቄስ መስቀል መላም ጀመርህ?” አለኝ። እንዴት አንዳወቀ ጠየኩት። አርሱም አቡነ ቴዎፍሎስን ቢሮአቸው ሄዶ ሲገባኝ እኔ አዳደረግሁት መስቀላቸውን ሰላልላመ ሲውቅሱት፡ “አቶ ሚሊዮን መስቀላችንን ስሟል፤ አንተ ግን . . .” እንዳሉት ነገረኝ። የኔ የእርሳቸውን መስቀል መላም ትልቅ ጉዳይ ሆኖ ከረመ። እኔ ይህን ያደረግሁት መጽሐፍ ቅዱስ የእርዳታ ክስ መሆኑን ስኢትዮጵያ ሕዝብ ለማስረዳት በማደርገው ጥረት እንዲረዱኝ ነበር።

የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ምስረታን ማጠናከር

መማከርት ጉባኤው በሰጠኝ መመሪያ መሠረት ሌላው ትኩረቴ የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ምስረታ ላይ ነበር የሆነው። ስዚህም እንዲረዳኝ የሜሪ ጆንስንን ታሪክ በአጭሩ ጽፌ፣ በመጨረሻው ላይ ሰዎች የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር አባል እንዲሆኑ የሚጋበዝ ነበር። ያቼ ወረቀት ስመጀመሪያ ጊዜ ታትማ ስትመጣ ቢሮዬ ሆኜ እያነበብኳት እያሰ የባገገቱስት ሚስጥናዊ የሆኑት ሚስተር ሰከመን ወደ ቢሮዬ ገቡ። ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ ጽሑፏን አቀበልኳቸው። እርሳቸውም እዛው አንብበው ሰማቸውን ሞልተው፣ የመመዘገቢያ ሁለት ብር ሰጡኝ፤ ተቀብዬ የመጀመሪያው አባል አድርጌ መዘገብኳቸው። በዚህ ቀጠልሁ።

በምሥረታው አንዱ ትልቁ ነገር ማሕበሩ የሚመራበት መተዳደሪያ ደንብ ማዘጋጀት ነበር። የአሜሪካንን፣ በአፍሪቃ የሚደጋገብርና ጋናን በመመልከት በተለይ ከአሜሪካው ጋር የሚመሳሰል መተዳደሪያ ደንብ ነደፍሁና ለመማከርት ጉባኤው አቀረብሁ። ጉባኤው ይህን በሚመለከትበት ቀን ንድፉን አንብበው አንዲመጡ ልኬለሁ። በዚህ ጉዳይ ላይ ጥቂት ከተወያዩ በኋላ ሦስት አባላት ኮሚቴ (አኔና ሁለት አባላት) ተሰየምን፤ ረቂቁን ጉባኤው ካየው በኋላ ለህግ አዋቂም አሳይ ተባለሁ። መተዳደሪያ ደንቡን ወደ እንግሊዝኛ ተርጉሜ ለምክር አስተያየት ኢንዲሰጡበት በዚያን ጊዜ የUBS ዋና ጸሐፊ ስነበሩት ለዶክተር ቤጉዊን ላኩላቸው። አኚህ ሰው ለጉብኝት መጥተው በነበረበት ጊዜ ከእርሳቸው ጋር በመነጋገር አስተያየታቸውን አካተቱ። የአማርኛውንና እንግሊዝኛውን ሰነድ ለጉባኤው ስናቀርብ ከቡር አቶ አማኑኤል በተለይ እንግሊዝኛውን በትኩረት በመመልከት ብዙ ለውጥ አደረጉበት።

ይህን ደንብ ለማዘጋጀት ብዙ ጊዜ ፈጅቷል። የሕንጻ መሥሪያ ቤቱ አንዲሰጡን ጃንሆይ ፊት በቀረብን ጊዜ የማሕበሩ የበላይ ጠባቂ አንዲሆኑ ጠይቀናቸው ስለ ነበር ግርማዊ ጃንሆይም የማሕበሩ የበላይ ጠባቂ መሆናቸው ተገለጸ። ደንቡ ከተዘጋጀ በኋላ ከመንግሥት አውቅና አንዲያገኝ በደብዳቤ አመልክተን አምስት ሰዎች በመሥራታችን (አንዱ እኔ) አስመዘገብን።

የመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ሕንጻ ግንባታ

ለመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር የተወኩት ቅርስ የመሰሪያ ቤቱ ቢሮና መጻሕፍት ማከማቻ ህንጻ ነበር። በኋላ ግን ደርግ ሕንጻውን ወረሰው። እኔ ሥራውን ሰጀምር የተረከብኩት በግርማዊ ጃንሆይ ዘመን ፒያላ ላይ በ1926 (አኤጋ) BFBS ገንብቶት የነበረውን ሕንጻ ነበር። ያ ሕንጻ ለዋና ጸሐፊው መኖሪያና የመጽሐፍ ቅዱስ ቤት (BIBLE HOUSE) አንዲሆን ታሰቦ ነበር የተሠራው።

ሕንጻው በብዙ ምክንያቶች ለአኔ ምቹ አልነበረም። ከላይ አንደ ገለጽኩት ለመኖሪያነት ስላልተሰማማኝ ሌላ ቦታ ሄጀ ተከራይቻለሁ፤ አኔ ልኖርበት የታሰበውን ፎቁን አከራያሁት። መጻሕፍት ለማከማቻም ጠበባኝ፤ ለቢሮነትም አልተሰማምኝም። ብዙ ጊዜ በዚያ የሚያልፉ ጓደኞቻችንም ሆኑ የማውቃቸው ሰዎች። በዚህ ስናልፍ አስታወስንህ፤ ታዲያ ለአንድምን አለህ በማለት ጎራ ይሉ ነበር። ለሰላምታ የሚመጡትን ሁሉ ሻይ ቡና መጋበዝ ነበረብኝ።

ጊዜዬን የሚበላና የሚያስቸግር ጉዳይ ነበር። ነገሩ ሁሉ ሲደራረብኝ ያንን የመንገድ ዳር ቢሮ አከራይቼ ለማያዊ ሕንጻ ፎቅ ላይ ባለ ሁለት መኝታ ቤት ተከራየሁ። ለአኔ ቢሮ፣ ለጸሐፊዬና ለሂሳብ ሠራተኛው፣ በኋላም ለቀጠርሁት ጉዳይ አስፈጻሚ ቢሮ በመሆን አገለገለኝ። አዛ እየሰራን ነበር ለመጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር አራት ኪሎ አደባባይ አጠገብ አዲስ ሕንጻ ያሠራሁት። በደርግ ከተወረሰ በኋላ እኔ ለቦርድ መሰብሰቢያ ያቀድኩትን ጓድ ለገሠ አስፋው ቢሮው አድርጎት አንደ ነበር ለምቹያለሁ። ግንባታውም የተከናወነበት መንገድ አስደናቂ ነበር።

***

አንደዚህ ያለ ኘሮጀክት መቼም ብዙ ተግዳሮት አለው። መጽሐፍ ለማከማቻትና ለመሸጫ፣ ለቢሮም ቦታ ጠበባኝ በማለት ለUBS አቤት አልኩ። የሚለማማ ቤት ተከራይቼ መውጣት እንደምችል አስታወቁኝ። ሥራውን የመጠነ ተሰማሚ ቤት ላገኝ አንደማልቸል፤ ይልቁንም የሚሻለው ሕንጻ መሥራት አንደ ሆነ አጥብቄ ወተወትኳቸው። በቀላሉ አልተረዱኝም ነበር፤ አንዲያውም፡- «አኛ ገንዘብ የምናሰባሰበው ለመጽሐፍ ቅዱስ ግዥ አንጂ ለጡብና ለሲሚንቶ አይደለም» አሉኝ። በዚህም ተስፋ አልቆረጥኩም። ሕንጻውን ለማሰራት ስንት ገንዘብ እንደሚፈጅ፣ የሚገነባበት መሬት መጠን፣ እና የመሳሰሉትን ጥያቄዎቻቸውን ለማሰራዳት ሞክርኩ። ተለላለሱልኝ።

መሬቱን ጃንሆይ ሰጡን፤ ለሕንጻው ጥላን ወጣ፤ ማሠሪያው ተገመተ። ከጠቅላላ ወጪው ካገር ቤት 20% ያህል ለማሰባሰብ እንድንግክር ታቀደ። በአቶ ኃይሉ ወልደ ሰማያት አማካይነት ከመካነ ኢየሱስ የጡረታ ቦርድ ገንዘብ እንደምናገኝ

ተስፋ ተሰጠን። በዚህ ላይ UBS እንዲጨምርበት ተጠየቀና የሚሰጠው ታወቀ። ገንዘብ ማሰባሰቡን ጀመርን።

ካገር ቤት ገንዘብ ለማግኘት ብዙ ዘዴዎች የተጠቀምኩ ቢሆንም እድናቆት ያተረፈልኝ ግን መዘምራን (የሙሉ ወንጌል፣ የአገጣጠ መካነየሱስ፣ የአዲስ አበባ መካነ የሱስ፣ የቅድስት ሥላሴ ፣ የመርኃ አውራጃ መዘምራንን) አሰልፌ በአገር ፍቅር ማህበር አዳራሽ እንዲዘምሩ ማድረጌ ነበር። እነኚህን ሁሉ መዘምራን ሲዘምሩ ለመሰማት ሕዝብ ክርስቲያኑ ቴኬት እንዲገዛ አደረግሁ። ተቃውሞዎቻችን ነበሩ፤ "አስረሽ ምቹው በሚደረግበት ቦታ መንፈሳዊ መዘምራንን ለገንዘብ ብለህ እንዴት ትሰበሰባለህ?" ያም ሆነ ይህ ተዘመረ። ብዙ ሰዎችም መጡ። ዝማሬው በቀ. ኃ. ሥ. ቴያትር ቤት (አሁን ብሔራዊ ቱያትር ቤት) ግርማዊ ጃንሆይም በሚገኙበት ደደገም ተባለ። ቴኬት መሸጡን ተያያዝነው፣ ብዙ ሰዎች አገዙ።

ግርማዊነታቸውም አጃቢዎቻቸውን አስከትለው ተገኙልን፤ ግን ሳይከፍሉ ነበር የገቡት። ከቡር አቶ አማኑኤል አብርሃም ስለ ማሕበሩ መግለጫ ከአጭር መንፈሳዊ መልእክት ጋር ሰጡ። መዘምራን በዚያ ዘመን ዝነኛ የነበሩትን መዝሙራት «ያየኛል ወይ፣ ሰላም አለኝ ... የመሳሰሉትን መዝሙሮች በቡድንና በግል (ሶሎ) በተራ በተራ ዘመሩ። የመዝሙሮቹ ግጥምና ጠቅላላው የዕለቱ ክንውን በጋዜጣ በሰፊው ተዘገበ። በዚያን ዘመን እነኚህ መዝሙሮች በሕዝብ ዘንድ አይታወቁም ነበር።

በማግሥቱ ከቡር አቶ አማኑኤል ሰልክ ደውሰውልኝ "ጃንሆይ አሥር ሺህ ብር ሰጥተውሃል፤ "ነገ ወደ ጽሕፈት ምንሰቴር ሄደህ ጠይቅ" አሉኝ። በተነገረኝ መሠረት ወደ ጽሕፈ ትዕዛዝ ተፈራ ወርቅ ቢሮ ሄድኩ። አስር ሺህ ብር እንዲሰጠኝ ለዋናው ግምጃ ቤት የተጻፈልኝን ደብዳቤ ተቀብቼ ወደ አዚያው አመራሁ። ሞዴል ስድስት ሳይ አስር ሺህ ብር ጽፈው አሰፈርመው ሊሰጡኝ ገንዘብ ያገዙ ገንዘቡን ሊቆጥር ሲጀምር "በቼክ ልወስድ አችላለሁን?" በማለት ጠየቅኩት። በቼክ ይሰጠው የሚል ደብዳቤ ከጽ/ሚኒስቴር ማምጣት እንዳለብኝ ሲነግረኝ በጥሬ ብር መረከቡ ተሸሉኝ።

አንድ መቶ ባለ መቶ ብር ቆጥሬ አስር ሺህ ብር ኮቴ ውስጥ አድርጌ ወጣሁ። ወደ ሾልስ ዋገን መኪናዬ ስሄድ ግራ ቀኝ አየተገላመጥኩ ነበር። መኪናዬን አሰነስቼ ወደ ቢሮዬ ሸመጠጥሁ። ቢሮዬ የደረሰሁት ለሰባት ሰአት ጥቂት ደቂቃዎች ሲቀሩ ነበር። አንደ ደረሰኩ ወደ ጸሃፊዬ ወደ አሳመነች ኩምሳ ቢሮ ገብቼ በሩን ከኋላዬ ዘግቻለሁ። "ይሄውልሽ፣ ይህ ጃንሆይ የሰጡን አስር ሺህ ብር ነው፤ አሁን ባንክ ሊዘጋ ስለሆነ ከሰአት በኋላ ሽፈራውን አስከትላለሽ ሄደሽ ባንክ አሰገቢ። አስከዚያ አሁን አንድ ቦታ ደብቂው" አልኩት፤ አንደ ተባባልነው ከሰአት በኋላ ባንክ አንደ ተከፈተ አሰገባችና ተመሰሰች። ባንክ ያስገባችበትን ሰነድ ስታሳየኝ "አጩ ደግዘሉብሎር ይመስገን" አልሁ። ያኔ አስር ሺህ ብር ዋጋው አጅግ ብዙ ነበር።

ሕንፃ ተሠርቶ አለቀ። ጃንሆይ መጥተው መርቀው ከፈቱልን። ለምረቃው ግቢያችን ሲገቡ አበባ በመስጠት የተቀበላቸው ሩት ሚሊዮን ነበረች። ጃንሆይ የወርቅ ሳንቲም ሰጧት።

ጃንሆይ ለዲሱን የመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ህንፃ ሲመርቅ ግቢ ሲገቡ ሩት አበባ ሲታበረከት

አዲሱ የመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ህንፃ ምረቃ

ቃሉን የማሰራጨት ሥራ

ዋናው ኃላፊነቱ የአግዚአብሔር ቃል ሰዎች ሊገዙ በሚችሉት ዋጋ ለሰዎች ማቅረብ ነው ብያለሁ። ቃሉን በልዩ ልዩ መልኩ፡- መጽሐፍ ቅዱስ በሙሉ አዲስ ኪዳን፣ ወንጌሎችና ምርጥ የመጽሐፍ ቅዱስ ቃላት በልዩ ልዩ መልኩ አያሳተምን አናቀርብ ነበር። ከመጽሐፍ ቅዱስ አንድ ታሪክ ስምሳሌ የልደት ታሪክ ወይም የትንሳኤ ታሪክ አንወስድና አሳትመን አንደኛን በሁለት ሳንቲም አንሸጣለን።

አንድ ሺህ ወይም ከዛ በላይ ገዝቶ ቤተ ክርስቲያን ባሉት ለካባቢ ላሉ ሰዎች ለሚያድል 50% ቅናሽ አንሰጣለን። በአንድ ወቅት ኤልያስ ከባዳ ነቢያት ጋር ያደረገውን የውድድር ታሪክ አሳትሜ በዛው ላይ ጣኦት ማምለክ አግዚአብሔር የማይወደው ነገር መሆኑን ከአዲስ ኪዳን ጥቅሶች ጨምሮ "ኢታምልክ ባዕደ... የምትል ጽሁፍ 100,000 አሳተምኩ። የቤተ ክርስቲያን ወጣቶችን አነታምራት ወልባን፣ የመስቀል በዓል አለት ደብረዘይት ሄደው ስህዝብ አንዲያድሉ እድርጌለሁ። ያን ትራክት የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በጣም ስለ ወደደቼው 50,000 አሳትሜላቸዋለሁ። የመጽሐፍ ቅዱስ መሸሜ ዋጋ 2.50 ነበር። አዲስ ኪዳን 50 ሳንቲም፣ ወንጌሎች ከአምስት ሳንቲም ጀምሮ ይሸጡ ነበር።

በአምስት ሳንቲም ወንጌል መሸጥ ለምን አንዳለፈለን የሚያብራራ ገጠመኝ ነበረኝ። አንድ ጊዜ ለአገልግሎት ዳራሜ ተጋብገገኜ ሄድሁ። አንደዚህ ላለ ነገር ከቢሮዬ ሰወጣ የምሸጣቸው ልዩ ልዩ መጻሕፍት ይገዙ አወጣለሁ። ስብከት በማይካሄድበት ጊዜ ለሰዎች መጻሕፍት አሸጣለሁ። ሁሉም አንደ ፍላጎቱና አንዳቅሙ ይገዛል። አንድ ልጅ አንድ የዮሐንስ ወንጌል አንድሰጠው ሲጠይቀኝ አምስት ሳንቲም አምጣ አልኩት። አስር ሰንቲም ሰጠኝ መልሱ ልሰጠው ሰሞከር አጣሁ። "ሌላ ወንጌል ልጨምርልህ" ስለው፤ "እደ አምስቷን ሳንቲም እፈልጋታለሁ፤ የመጣሁት ከሩቅ ነው ቆሎ አገዛባታለሁ" አለኝ። ያለውን አስር ሳንቲም ግማሹን ለመንፈሳዊ ሕይወቱ አምስቷን ሰሥጋው አደረጋት ማለት ነው።

የወንጌል ዋጋ ከአምስት በላይ ቢሆን ኖሮና ቢገዛት ጠሙን ይወል ስለ ነበር ወንጌልን አይገዛም።

ዋናው ጥሪቴ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን ስይቸገሩ አንዲያገኙ ማስቻል ነበር። አብያተ ክርስቲያናት ወደ ሱቃችን መጥተው፣ ከኛ መጽሐፍ ቅዱስን በሁለት ብር ሂሳብ ገዝተው ለምአመናቸው በ2.50 አንዲያቀርቡ አደፋፍራለሁ። ኢትዮጵያን በመኪና እየዘረ የሚሸጥ ቡድንም ነበረኝ። በየኮንፍረንሱ፣ በየገጠሩ በየቤተክርስቲያን ሁሉ ይዞሩ ነበር። እኔም ከታደስ አብዲሳ ጋር አንዴ ቁልቢ ገብርኤል ሂጂ ደንኳን ተከለን ሸጠናል። አግረ መንገዳችንንም ደደር ጎራ ብለን ስለነበር ከተማንና አከሊልን ይዘን አንዲረዱን እድርገናል። ሁለቱም ለመጀመሪያ ጊዜ ስለነበር በመኪና የተሳፈሩት አስከ ዛሬ ያለታውሱታል።

ቀለል ባለ አማርኛ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም

እኔ የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ጠቅላይ ጸሐፊ የሆንኩ ሰሞን የአሜሪካን መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር አዲስ የእንግሊዝኛ አዲስ ኪዳን አለተርጉማ Good News for Modern Man ብላ አሳትማ ነበር። ይህ አዲስ ኪዳን በአሜሪካን አገር በየሱፐር ማርኬት ውስጥ አንደሚሸጥና በጣም መወደዱን ሰማሁ። አንድ ኮፒ ለናሙና ተልከልኝ እነበብኩት። በጣም ወደድኩት። በብዛት አንዲሳከልኝ ጠይቄ ተሳክልኝ። ሌሎችም የእኔ መማከርት ጉባኤ አባሎች በተለይ አባ ገብረ ሚካኤል ወደዱት። አርሳቸውና እኔ የአኛን መጽሐፍ ቅዱስ አንዲህ አንድናዘጋጅ ተወያየንና ለቦርዱ አቀረብን። ቦርዱም ተሰማማኝ ሃሳባችንን ስህቤ አንድገልጽ ተነገረኝ። መልስ ሲሰጡኝ "ያለን ትርጉም ለማሻሻል መሞከር ከባድ ከመሆኑም በላይ ብዙ ሰዎች የለመዱት ትርጉም ስለሆነ አንዲለወጥ አይፈልጉም። የሚሻለው የአፍ መፍቻ ቋንቋቸው አማርኛ ያልሆነ ሰዎችም በቀላሉ የሚረዱት አዲስ ትርጉም መስራት ነው" አለኝ። ስለ አተረጓጎም ዘመናዊ ዘዴ ለመማከርት ቦርድ አባላት ስልጠና ተሰጠ።

የዩ.ቢ.ኢ.ስን ሃሳብ ተቀብለን ሶስቱም የአምነት ወገኖች (አርቶዶክስ፣ ካቶሊክና ወንጌላውያን) የሚቀበሉት ትርጉም ልዩዘጋጅ አቀድን። ጉዳዩን ለአብያተ ክርስቲያናት በዝርዝር ስጽፍ ተርጓሚም አንዲጠቀሙ ጠየቅሁ። አንዲህ ያለውን ሃሳብ ለማስተናገድ ሳይችሉታቸው አልቀረም፤ ሆኖም፡- ሊቀ ስልጣናት ሐብተ ማርያም ቁስ መከብብ አጥላውን ወክሉልን። የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን አባ ገብረ ሚካኤልን ሰጠች፤ በዚያን ጊዜ የወንጌላውያን ሕብረት ድርጅት ስላልነበረ ከወንጌላውያን ምንም አልሰማሁም። በግሌ በመጠያየቅና በመመካከር አቶ መስፍን ተስፋዬን ጠቆምሁ። ከስምምነት በስተቀር ተቃውሞ ስላልደረሰኝ ሦስቱን የትርጉም ሥራ አስጀመርን።

ሦስቱ የሚተረጉሙትን በትንንሹ እያሳተምን አብያተ ክርስቲያናት ሃሳብ አንዲስጡ አደረግን። ሥራው ሊጀመር ሲል ወደ ናይሮቢ ተዛወርኩ። በአቅዱ መሠረት ቡድኑ በሰኔ 1967 ዓ.ም መተርጎም ጀምረው አዲስ ኪዳን በሶስት አመት አልቆ ታተም። ብሉይ በ1975 ዓ.ም አለቅና ለህትመት ማዘጋጀቱም አልቆ "ቀለል ባለ አማርኛ የተተረጎመ" ተብሎ በ1980 ዓ.ም. መላው መጽሐፍ ቅዱስ ታተመ።

የአለም መጽሐፍ ቅዱስ ማህበሮች ጠቅላላ ስብሰባ በአፍሪቃ አዳራሽ

የመላው ዓለም መጽሐፍ ቅዱስ ማህበሮች ስብሰባን (1972 UBS WORLD ASSEMBLY) በመስከረም 1965 ዓ. ም በአፍሪቃ አዳራሽ አስተናገድኩ። ይህ ስብሰባ አኔን በውጪው አለም አንድታወቅ አደረገኝ። ስብሰባውን የከፈቱት ግርማዊ ጃንሆይ ነበሩ። አቡነ ቴዎፍሎስ ደግሞ በቡራኬ ዘግተዋል። የአቡነ በዚህ ስብሰባ ላይ መገኘት የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያንን በማህበራችን አመራር ዉስጥ አንዳለች ተጨማሪ ማረጋገጫ ነበር።

ስብሰባው ለአንድ ሳምንት ነበር የቆየው። በስብሰባው መሃል ሁላችንም ለሻይ ቤተ መንግስት ሄደን የግርማዊ ጃንሆይን አጅ ለመጨበጥም ችለናል። ስብሰባው የተካሄደው ወደ አዲሱ ህንጻችን አንደ ገባን ስምን ነበር። የኢትዮጵያ መጽሐፍ

ቅዱስ ማህበር PUBS ሙሉ አባልነት ያገኘው ያኔ ነበር። የመማከርት ቦርዱ የጣሎቫ አንዱ ሃላፊነት ተከናወነ ማለት ነው። የአፍሪቃን ማህበሮች በአስተዳደር ለማከራነት (MANAGEMENT CONSULTANT) አንዳገለግል መጀመሪያ የተጠየቅሁት ያኔ ነበር። ማቅማማቴን የተመለከቱ አንዳንድ የUBS ባለስልጣኖች በሰራው ህንጻ ትንሽ ይኑርበት፤ ለአሁኑ አንተወው በማስት ተዉኝ። ግን በአመቱ ጥሪያቸውን አደሱና ወደ ናይሮቢ ለመሄድ በቃሁ።

የቦርድ አባላት ምርጫ ስርዓት

ያን ጊዜ የጀመርኩት የማህበሩን ቦርድ አባላት በመላው አባላት የማስመረጥ ሥርዓት አሁንም በኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር አየተሰራበት ይገኛል። አባላት የሚገኙት በመላው ኢትዮጵያ ነው። አንኳን ከመላው ኢትዮጵያ በአዲስ አበባም ያሉትን አባላት በአንድ ቦታ ስብሰባ የቦርድ አባላትን ማስመረጥ አንደማያዋጣ ተገነዘብሁ። የአሜሪካ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር አንደሚያደርገው አባላት ምርጫቸውን በፖስታ እንዲያካሂዱ ስልት ፈጠርሁ። ከሃያ ለራቱ የቦርድ አባላት በያመቱ አንድ ስስተኝው አግልግሎታቸውን ይጨርሳሉ። የአስመራጭ ኮሚቴ ይሰየምና ይህ ኮሚቴ ከአባላት መስፈርት የሚያሟሉትን ቢያንስ አስራ ስድስት ሰዎች ይጠቀማሉ። ስለእያንዳንዱ አጩዎቹ አጭር መግለጫ ይጻፋል። አባላት ከተጠቀሙት ስምንት ሰዎች ይመርጣሉ። ማን እንደተመረጠ በሚቀጥለው የአባላት አመታዊ ስብሰባ ላይ ይገለጻል። ምናልባት አኩል ድምጽ ያገኙ ቢኖሩ እዛው ይፈታል። በኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር በደስታ ያገለግኩት ወቅት ነበር። በአስመራ በከፈትኩት ቅርንጫፍም ሆነ በአዲስ አበባ የነበሩኝ የሥራ ጓደኞቹ ጋር አንዋደድ ነበር።

ኃይሉ ወልደ ሰማያት

በኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር ሥራዬ በጣም የረዳኝ ሰው አቶ ኃይሉ ወልደ ሰማያት ነበር። በአማካሪ ቦርዱ ላይ እንደ አቃቤ ነዋይ የሚያገለግል ሰው አሰፈለገ። ኸርብ ካሰለር ይህን ሃሳብ ለአማካሪው ቦርድ ሲያቀርብ በኢትዮጵያ አየር መንገድ በኩሙኒኬሽን ዲሬክተርነት የሚያገለግለው አቶ ኃይሉ ተጠቆመ። እኔና ካሰለር ከርሱ ጋር ለመተዋወቅና የአማካሪው ቦርድ አባልና በዚያው ላይ አቃቤ ነዋይ እንዲሆን ለማግባባትና ለመጠየቅ ጎጆ ምግብ ቤት ምላ ጋበዝነው።

አቶ ኃይሉ ጌታን ለማገልገል የሚፈልግ ሰለ ነበረ ጥሪያችንን ተቀበለ። ካሰለር የአቃቤ ነዋይነት ሃላፊነት ለመወጣት የሚችል መሆኑን በግሉ ለማወቅ ፊልጎ "በአየር መንገዱ አንተ የምታስተዳድረው በጀት አለህ ወይ? ካለህ ምን ያህል ነው?" ብሎ ሲጠይቀው ካንድ ሚሊዮን ብር በላይ መሆኑን ገለጸለት፤ ጥሩ ነው በማለት አደነቀለት። ካሰለር በኋላ ሲነግረኝ "ምላሹን ሰለማ በራሴ አፈርሁ" አለኝ። ከአቶ ኃይሉ ጋር የተቀናጀነው እንዲህ ባለ ሁኔታ ሲሆን አገልግሎታችን ለዘመናት ቀጠለ። ለUBS Executive Committee አባልነት ከኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር ጠቁሜው ለብዙ አመታት በዚህ ወሳኝ ዓለም አቀፍ ኮሚቴ ላይና በአፍሪቃውም ኮሚቴ (UBS AFRICA REGIONAL COMMITTEE በአጭሩ AFREC) ላይ ለብዙ ዓመታት አገልግሎት አሰጠ። ለእኔ የአፍሪቃ ዋና ጸሐፊ (UBS AFRICA REGIONAL SECRETARY) መሆን ትልቅ ሚና ተጫውቶአል። የእርሱ ብርቱ ጥረት ባይጨመርበት ኖሮ ያ ታላቅ ኃላፊነት ባልተሰጠኝ ነበር።

ጥቂት ነጥቦች ሰለ አቶ ኃይሉ ልጨምርላችሁ። እኔ ወደ ናይሮቢ ሰዛወር ተከቶኝ ማሕበሩን እንዲመራ የተሾመው አቶ ጌታሁን ተ. ማርያም ነበር። አሉ ሲቀጥል ሰላልፈለገ አቶ ኃይሉ በዚያን ጊዜ በኢትዮጵያ አየር መንገድ የነበረውን ኃላፊነቱን ትቶና ደመወዙንም ቀንሶ የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበር ዋና ጸሐፊ ሆነ።

በተጨማሪም ለአጭር ጊዜም ቢሆን በናይሮቢ ቢሮአችን አማካሪ (Supply Consultant) ሆኖ አግዘኛል።

ለተራሮች አቋቋመውት የነበረው የብሥራተ ወንጌል ሲዘጋ ከናይሮቢ መንፈሳዊ የራዲዮ መልእክቶች ይተላለፉ አንደ ነበረ ይታወሳል። የመልእክት አቀራረባቸው አኔንም አቶ ኃይሉንም አላሰደስተንም ነበር። ሁለታችንም የሚመለከታቸውን ሁለ ሰብስቦን መከርናቸው። ያ ምክክር የሰዊድን፣ ኖርዌይና የአኛም ሜኖናይት ሚሰዮን ከላሉንጋ በመተባበር የወንጌል ሰርጭት አገልግሎት (Gosple Broadcasting Service) የሚባለው ተቋም ተጀመረ። አቶ ኃይሉ ሥራ አስኪያጅ ሆኖ ተቋሙ ወደ አዲስ አበባ አኪመጣ ድረስ አገለገለ። አኔንም የናይሮቢ ኮሚቴው ሰብላቢ ነበርኩ። በራዲዮ የሚተላለፉት መልእክቶች በደርግ ዘመን በዙዎች የሚጽናኑባቸው አንደ ነበሩ ይታወሳል።

የናይሮቢውን ወንጌላውያን ሕብረትም ከሌሎች ወንድሞች ጋር ተባብረን አቋቋመናል። አብረንም አገልግለናል። ደርግ ሲገረሠሥ ያ ድርጅት ብሥራተ ወንጌል የሚለውን ስም አድሶ በመካነ ኢሱስ ቤተክርስቲያን መሪነት እንዲሠራ ወደ ኢትዮጵያ ተዛወረ። አቶ ኃይሉና ቤተሰቡ ወደ አሜሪካ አኛም ወደ ኢትዮጵያ ተመለሱ። ለጊዜው ተለያየን፤ መለያየታችንን አልወደድነውም ነበር። በመሆኑም አሁን ሁለታችንም በለገጣፎ (ሮፓክ መንደር) ኩታ-ገጠም ቦታ ላይ ቤት ሠርተን ጎረቤታዎች ነን። የሁለታችንን ግቢ የሚያገናኝ የግል በርም አበጀንለት፤ በመንደራችን ኗሪዎች ዘንድ ወንድማማቾች በመባል አስከንታዎቅ ድረስ ወዳጅነታችን አስከ እርጅና አስከ ሽምግልና ዘለቀ።

ምዕራፍ 10

በአፍሪቃ ደረጃ ማገልገል

ወደ ናይሮቢ መዘዋወር

ወደ ናይሮቢ እንድዛወር መጀመሪያ የተጠየቅሁት በመስከረም 1965 ዓ.ም አዲሱን የመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ሕንፃ አሰርቼ ባለመረቅኩበት ለምን መሆኑንና ጥያቄውንም ለመቀበል አንደ አቅማማሁም ከላይ ጠቅሻለሁ። በአዲሱ ሕንፃ የመሥራት ወረት ከማጣጣም ሌላ አንዱ ምክንያቱ ከአገሪቱ ውጭ ለመኖር ስላልፈለግኩ ነበር። በእኔ የወጣትነት ዘመን ኢትዮጵያውያን ከአገራቸው ውጭ መኖር እንደማይፈልጉ አንባቢ ልብ ይበል። አብዮት የሚባለው ከሰተት ፈንድቶ ደርግ አገሪቱን አሰከ ተቆጣጠረበት ጊዜ ድረስ ውጭ አገር ለትምህርት ተልከው፤ በዚያው ቀልጠው የቀሩ ተማሪዎች በጣት የሚቆጠሩ ነበሩ።

በዳሮ ዘመን በአሜሪካን አገር ለታቲስቲክ መሠረት ከውጭ አገር ለትምህርት አሜሪካ የሚሄዱ ተማሪዎች ወደ አገራቸው በመመለስ ኢትዮጵያውያን በአንደኛ ደረጃ ይቀመጣሉ ይባላል። የራሴንም አስታውሳለሁ፤ አሜሪካኖች "አሜሪካን ትወዳለህ?" ሲሉኝ አዎን አላቸዋለሁ። "አዚህ ለመኖር ትፈልጋለህ?" በማለት ሲጠይቁኝም አንደሊድብ አቆጥርባቸው ነበር። "ትምህርቴን አንደጨርሰህ ላልውል ሳለድር ወደ አገሪቱ አመለሳለህ" ሰላቸው፤ ምንተፍረታቸውን "አንዳገር ምናለ?" ይሉኝ ነበር።

ጃንሆይ አንድን ሰው እምባላደር ወይም ቆንሰላ አድርገው ወደ ውጭ ሲልኩ ያንን ሰው ከፈታቸው ገለል ለማድረግ ፈልገው ነው ይባላል። ለምሳሌ በአንድ ወቅት ደጃዝማች ግርማቸው ተከለ ኃዋርያት ከአርሻ ሚኒስቴርነት ተነስተው የዘውድ አማካሪ ተብለው ነበር። ወዳጄ ዶክተር በየነ ጭጫኔይበሉ ነረቤታቸው

ለላ ነበር፤ እኔ ከባህር ዳር መጥቼ ለርሱ ዘንድ አርፌ ነበርና። "አንሂድና ሹመት ያዳብር አንበላቸው" አለኝ። ወደ ቤታቸው ሄድን፤ አርሳቸው አልነበሩም፤ ባለቤታቸውን "አንኳን ደስ አላችሁ፤ ሹመት ያዳብር" ለማለት ነው የመጣነው" ለንላቸው። "ካውንስላ አድርገው ወደ አንድ አገር ስላልላኩን ደስ ብሎናል" አሉን።

ወደ ተነሳሁበት ርዕሰ ጉዳይ ልመለስ፤ በጥቅምት ወር 1966 ዓ.ም ወደ ናይሮቢ የመዘወፍ ጥሪ አንደገና መጣ። አገሬን፤ የቤተ ክርስቲያን አገልግሎቴን፤ የጀመርኩትን የኢትዮጵያን መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ቀጣይ ሥራ ትቼ ወደ ናይሮቢ መሄዱ በጣም ከበደኝ። ስለ ጥሪው ለግደይ ለነግራት ሳታቅማማ ለአምስት አመት ያህል ወጣ ብለን አንምጣ አለች። በዚያን ዘመን በቤተ ክርስቲያን የነበረኝ ትልቁ ሥራዬ የቤተ ክርስቲያናችን ሊቀ መንበርነት ነበር።

የቀረበልኝን ጥሪ ለሌሎች በማካፈል ምክር መጠየቅ ቀጠልኩ፤ በዚያን ጊዜ የኢት.መ.ቅ.ማ. ፕሬዚደንት ለነበሩት ለክቡር አቶ አበበ ረታ ወደ ናይሮቢ እንድዛወር መጠየቁን ነገርኳቸው። "ወደዚያ መሄድህ ማህበራችንን ይጠቅማል፤ ለኢትዮጵያም ከብር ነው፤ ጥሪውን ብትቀበል መልካም ነው" አሉኝ። ከአቶ ኃይሉ ወልደሰማያት ጋርም ተወያየሁ። ሌላው ሸክም የሆነኝ የቤተ ክርስቲያን ጉዳይ በላከበር ጥሪውን ለሥራ አሰኪያጅ ኮሚቴ ገልጬ ሰንወያይ ወንድም ጥላሁን በየነ "ማናችንም ብንሆን የማንተካ አድርገን ራሳችንን ማሰብ የለብንም፤ የአግዚአብሔር ፈቃድ መሆኑን አረጋግጥ አንጂ ያም አገልግሎት ነው" አለ። ለመሄድ ወሰንኩ።

የደረሰኝን ጥሪ ለኢት.መ.ቅ.ማ. ቦርድ ገለጽኩ፤ ተወያዩበት፤ ሊለቁኝ ወሰኑና ተተኪ ለው ይፈለግ አሉ፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር የሚተካኝ ማሰብ ጀመርኩ። በዚያን ጊዜ ለንትሮፕ (Antrop) በሚባል መድኃኒት አሰመጫ ኩባንያ ዉስጥ ታላቅ ሃላፊነት የነበረው አቶ ጌታሁን ተከለማርያም የሚባል ወንድም ነበር። አሺ ቢል ጥሩ ተተኪዬ እንደሚሆን አቶ ኃይሉና እኔ መከርን። የኢት.መ.ቅ.ማ. ቦርድ "የምታስበው ለው አለህ ወይ?" ሲሉኝ ሳላመናታ አቶ ጌታቸውን ጠቆምኩ።

አብዛኞቹ የቦርድ አባሎች የሚያውቁት ሰው ስለነበረ ያለ ብዙ ክርክር እቶ ጌታሁን ጥሪ አንዲደርሰው ተሰማሙ። እንደተጠየቅም እሸታውን ገልጸ ሥራውን ተረክባኝ።

የማሕበሩ አርማ ያለበት ቀለበት የሸሚዝ መያዣዎች ተሸልሜ ግደይም የእንገት ሃብል ተሸልማ ተሸኘን። የማህበሩም ሠራተኞች በአዲስ አበባ ምግብ ቤት አዳራሽ እራት ጋብዘውን ከላይ በጃርት ጠጉር ያጌጠ አግሩ የአጋዘን ቀንድ የሆነ ክብ ጠረጴዛ አበርክተውልን ሸኙን። ያ ጠረጴዛ አሁንም ጌጣ ጌጥ እያሰቀመጥን እንጠቀምበታለን።

ናይሮቢ እንደገና መረጋጋት ሲታዩት ግቢ 1966 ዓ.ም.

ወደ ናይሮቢ ሕይወታችን ትረካ ከመግባቴ በፊት አንድ ነገር ላንሳ። በኢትዮጵያ ከሠራሁት በደስታ የማስታውሰው በአሥመራ ቅርንጫፍ መክፈቴን ነው። በቅርንጫፉ መክፈት በአሥመራ ያሉ አብያተ ክርስቲያናት በጣም ተደስተው ነበር። በየአመቱ ታላቅ የመጽሐፍ ቅዱስ ቀን በአል በከተማው የማዘጋጃ ቤት አዳራሽ አዘጋጅ ነበር። በመጀመሪያው ስብሰባ የግ.ቀ.ኃ.ሥ. አንደራሴ ልዑል አሥራተ ካሣ ተገኝተው ነበር።

ወደ ናይሮቢ ከመሄዴ በፊት የአሥመራውን ኮሚቴ ልሰናበት ሄጄ ነበር። ወቅቱ የአብዮት ፍንጻታ ጊዜ ነበር። በዚያን ጊዜ ከየመሥሪያ ቤት ሰዎች ብሶታቸውን ለመግለጽ ወደ አደባባይ ይወጡ ነበር። ብሶቱንም የኢትዮጵያ ራዲዮ ያስተጋባል፤ አሥመራ ላላሁ ብሶታቸውን የገለጹ የቤተ ክንነት ሠራተኞች እንደ ነበሩ ሰማኩ። “እኛስ ወንጌላውያን ብሶት የለንም አንዴ” ስል ራሴን ጠየቅኩ። ይህንንም ወደ አዲስ አበባ ስመለስ ሰሠፈር የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትና ጸሎት ጓዶቼ አካፈልሁ። የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ቡድን እባላቱ ጥላሁን ኃይሌ፣ ካፒቴን ዮሐንስ፣ አብርሃም ተስፋ ሚካኤል ነበሩ።

ክእነርሱ ጋር በነገሩ ተመካከርንና የተወሰኑ መሪዎች በመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ትንሿ የቦርድ መሰብሰቢያ ክፍል እንዲገኙ አደረግን። ያቺ ስብሰባ ጭቆናችንን ለማሰማት ላይሆን የራሳችንን ጉድለት የቃጥንበት ጊዜ ሆነች። በተለይም የነቢይነት ኃላፊነታችንን በድፍረት አለመስራታችንን ተገንዝበን፤ መጸለይና መናዘዝ እንዳለብን ተሰማማን። የኑዛዜን መልእክቶች ወንድም መሰናን ተስፋዬ አዘጋጅቶ በብሥራተ ወንጌል አንዲተላለፍ ወሰንን። ዘወትር ቅዳሜ ጠዋት በዚያው ቦታ አየተሰበሰብን መጸለይ ጀመርን። የዚያች ቅዳሜ ጠዋት የመሪዎች ጸሎት ስብሰባ እድገ በላንጋናና በናዝሬት ለመሪዎች ልዩ ኮንፈረንስ ማዘጋጀት ደረጃ ደረሰች። በኋላም የአሁኑ የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያን ኅብረት ለመመስረት ምክንያት ሆነች።

ወደ ናይሮቢ ለመሄድ የተንቀሳቀሰነው አብዮቱ በጀመረበት ወቅት ነበር። ሰዎች “ከዚህ ውዝግብ ዉስጥ ልትወጡ ነው፤ አግዚአብሔር ይወዳችኋል” ይሉን ነበር። ወደ ናይሮቢ ለመሄድ የወሰንነው አብዮቱ ከመጀመሩ በፊት ስለነበር “አግዚአብሔር ሁላችንንም ይወዳል” እያልሁ መልስ አሰጥ ነበር።

ጃንሆይ ከዙፋን የወረዱ ጠዋት

በናይሮቢ ትምህርት የሚጀምረው በነሐሴ ወር መጨረሻ ስለነበር፣ ነሐሴ 15 ቀን 1966 ዓ.ም ቤተሰቤን ይዘው ወደ ናይሮቢ ተጓዥን። ልጆቼን ትምህርት ቤት እስገብቼ ሥራዬንና ኃላፊነቴን በሥርዓት ለማስረከብ ወደ ኢትዮጵያ ተመለስኩ። መስከረም 1 ቀን 1967 ዓ.ም እዲስ አበባ አሸብር ቤት ነበር የዋልኩት። የእንቁጣጣሽ ቀን እቤት ሆነን አንድ ሰውዬ ጃንሆይን እንተ አያለ የፈጸሙትንና ያደርጉትን ሲናገሩ ሰማሁ፤ ሰውዬው በግዙት ለብዙ ዓመታት የቆዩ ሰውዬ ነበሩ።

አንዲሁም ሬዲዮ እንዲህ ሲል ሰማሁ፤ “የኢትዮጵያ ሕዝብ ሆይ! ዛሬ በዚች የዓመት መለወጫ በዓል ቀን የምናቀርብልህ መልካም ወሬ የለንም። ንጉሡ ለዘመናት በባዶ ሆኖ ከአዶላ ያወጣኸውን የወርቅ ሽያጭ ካስቀመጡበት የሰዊዘርላንድ ባንክ እንዲያስመጡ ጠይቀናቸው እምቢ ብለዋል። ለማትህ ባዶ ነው” በማለት መግለጫ ሲሰጥ ሰማኩ። ደጋግመው “ዛሬ ማታ በቴሌቪዥን የምናስተላልፈው ልዩ ፕሮግራም ስላለ የእዲስ አበባ ሕዝብና ንጉሡም እንዲመለከቱት እናሳስባለን” በማለት አስተዋወቁ። አንደሚታወቀው ፕሮግራሙ በወሎና ትግራይ ጠቅላይ ግዛት ተከሰቶ ሺዎችን ስለ ጨረሰው ድርቅ ነበር። ያንለት ማታ ፕሮግራሙን አይቼ ሰጩት አጅግ በጣም አዘነኩ። አንደ ብዙዎቹ ሁሉ እኔም በጃንሆይ ላይ ፈረድኩ።

በማግለቱ ጠዋት አሸብር ከእንቅልፌ ቀስቅሶ አዋጅ ስማ አለኝ። ተነስቼ ማዳመጥ ጀመርን “... አንደኛ - ከዛሬ ጀምሮ ንጉሡ ከስልጣን ወርደዋል፤ ሁለተኛ - እልጋወራሹ ሕክምናቸውን ጨርሰው አንደ ተመሰሱ የንግሥ ስርአቱ ይፈጸማል፤ ሦስተኛ - እስከአዚያ ድረስ የጦር ኃይሎች፣ የፖሊስ ሠራዊት፣ የአየር ኃይል፣ የብሔራዊ ወታደር ደርግ መንግሥቱን ይመራል፤ አራተኛ . . . ” አያለ ቀጠለ።

ጥቂት ቆይቶ ራዲዮኑ ሰለኔ አስደንጋጭ ዜና ተናገረ። “ከዛሬ ጀምሮ የኢትዮጵያ አየር መንገድ አይበርም፤ አየር ማረፊያው ለሌሎች አየር መንገዶችም ዝግ ይሆናል” አለ። ወይኔ ቤተሰቤ ብዬ ጮህኩ፤ ወደ ናይሮቢ ስልክ አስመዝግቤ ቁጭ

ብዬ መጠባበቅ ጀመርሁ። መልስ የለም፤ ወደ ቢሮ ሄድሁና እዛው መጠባበቅ ጀመርሁ፤ “ለምን እታገናኙኝም?” ስል መስመር ስለተበላሸ ነው ይሉኛል። በኋላ ሳስበው ምንም እይነት ግንኙነት ከሌላው አለም ጋር ስለ ተቋረጠ ነበር።

መትረይስ የደገኑ የጂፕ መኪናዎች በከተማው ወዲያና ወዲህ ይራወጣሉ። በአንዳንድ ቦታዎች በአበባ የደመቁ ታንኮች ተጠምደው ቆመዋል። ታላቁ ቤተ መንግሥት በራፍ ላይ በጣም ትልቅ ታንኮ ቆሞ አየሁ። አንደ አድል ሆኖ ሥራውን ያስረከብሁት አቶ ጌታሁንና እኔ በወጭ ጉዳይ መስሪያ ቤት ፊት ሰፊት አልፈን ወደ ካዛንቺስ ስንሄድ ኢዩቤልዩ ቤተመንግስት በር ፊት ሰፊት ልጆችና ጥቂት አዋቂዎችም ቆመው አየን። አስኪ እንመልከት ብለን መኪናችንን አቁምን ወረድ እንዳልን እንዲት ሾልሰዋን ከግቢ ስትወጣ አየን። ግርማዊነታቸውን የያዘቸው መኪና ነበረች። የት እንደሚወስዷቸው ሰማየት ልንከተል ብንሞክር ተከሰከልን። ምኒስትሮቻቸው ወደ ታስሩበት ወደ አራተኛ ከፍሶ ጦር አንደወሰዷቸው ተረዳን። እኔና አሸብር ማታ በቴሌቪዥን አየተመሰከትን ትላንት ማታ ያየነውን እያስታወስን ዋጋቸውን እገኙ ብለን ፈረድን። የወታደር አገዛዝ በአገራችን አየተጀመረ መሆኑንም ተረዳን። በጉዳዩ ከአቶ ጌታሁን ጋር ስወያይ “ሰለነኚህ ወታደሮች ቢያንስ እስር አመት እሰጣቸዋለሁ” አሰ፤ አስራ ስባት አመት ገዙ።

ከናይሮቢ አፍሪቃን ሰማገልገል የኢትዮጵያ የስራ ርክክቤን ጨርሼ ወደ ናይሮቢ ስመሰስ የኢትዮጵያውን አብዮት የናይሮቢ ጋዜጦች ‘እዝጋሚው መፈንቅለ መንግሥት’ እያሱ ሲጠሩት አየሁ። “ያለ ምንም ደም” በመባሉም ‘አድናቆት ሰኢትዮጵያ ወታደሮች’ ይገባል ተባለ። ይህ እባባል መደነቁ ያቆመው ስልሳዎቹ የጃንሆይ ባለ ሥልጣናት ከተረሸኑ በኋላ ነበር። የስልሳዎቹን መረሸን የሰማሁት የዩጋንዳ መቅ.ማ. የዩ.ቢ.ኤስ ተባባሪ አባል በመሆን በዛ በአል ላይ ሰመገኘት ካምፓላ በተገኘሁበት ወቅት ነበር። ኢዲ ለሚንም በዛ በአል ላይ ተገኝቶ ነበር። በስብሰባው ላይ ከውጭ የመጣነውን አስተዋውቀውን ስለ ነበር በሻይ ጊዜ ኢዲ

አሚን ሲጨብጠኝ "እኔ እንከባከባቸዋለሁ፤ ኃይለ ሥላሴን ወደ እኔ ላኳቸው" አለኝ።

ወደ ናይሮቢ የመጣሁት የአስተዳዳሪ አማካሪ (Management Consultant) ለመሆን ነበር። በዚያን ጊዜ የአፍሪቃ ማህበሮች ዋና ጸሐፊ (UBS Africa Regional Secretary) ኒውዚላንዳዊ ነበር። ቀደም ብሎ የሞሪሸየስ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ዋና ጸሐፊ ስለነበር በሰልጠና ላይ ተገኝተን ስለነበረ እንተዋውቃለን በጣም እንግባባም ነበር። እኔ ከኢትዮጵያ እንደመጣ ያደረገኝ አርሱ ነው። ስንበት ለመጠየቅ ማለቡን ግን አላወቅሁም ነበር። ናይሮቢ መኖር በጀመርኩ በሰድስተኛው ወር ላይ ለንብት ስለጠየቀ እኔ በአርሱ ምትክ ዋና ጸሐፊ እንድሆን ተጠቆምሁ። ግማሹ የአፍሪቃ ሃገሮች ፈረንሳይ ተናጋሪ በመሆናቸው በተለይ የፈረንሳይኛ ቋንቋ ባለማወቅ ፈረንሳይኛ የሚያውቅ ሌላ አውሮፓዊ እንዲሾም የሚፈልጉ ነበሩ።

በዚያን ዘመን አቶ ኃይለ የአፍሪካ ኮሚቴ አባል ነበር። አርሱና ሌሎችም አፍሪቃዊ ሊሆን ይገባል በማለታቸው፤ ጉድለቱ ፈረንሳይኛ አለማወቅ ለሊሆኑ ፈረንሳይኛ አንድማር ተወስነና የአፍሪቃ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበሮች ዋና ጸሐፊ (UBS Regional Secretary for Africa) ተብሎ ተሾምኩ። ብዙ ኃላፊነትን ያዘለ ትልቅ ሹመት ነበር፤ ሥራውን ከመጀመሪያ በፊት ለሶስት/አራት ወሮች ወደ ፈረንሳይ አገር ሄጄ ፈረንሳይኛ መማር ነበረብኝ።

ናይሮቢ መኖር አንደ ጀመርኩ ከአገሬው ጋር ለመግባባት አንድችል ለሞላ ለመማር ወለኜ ትምህርቱን ጀምረን ነበር። በመጀመሪያውና ሁለተኛው የለሞላ ከፍሌ መሐል ፈረንሳይኛ ተማር የሚል ውሳኔ ስለተላለፈብኝ በ42 ዓመት እድሜዬ ፈረንሳይኛ ልማር ወደ ፈረንሳይ አገር ሄድኩ ማለት ነው። ሽምቦ ሱርሊዮን በምትባል አንዲት ትንሽ ከተማ ወደ ፍራንኮፎን አገሮች ሚሲዮናዊ ሆነው የሚሄዱ የሚማሩበት የፈረንሳይ ቋንቋ ት/ቤት አግኝቼ ወደ እዚያ ወሄድኩ። የትምህርቱ መክበድ አይነሳ፤ በዚህ ላይ የቤተሰቤ ናፍቆት አስቸገረኝ። ቋንቋን መማር በልጅነት ነው፤ የደነደነው ምላሴ አልገራ አለኝ። ይህም

ሚለዩናውያን ወደ ኢትዮጵያ ሲመጡ አማርኛ ሲማሩ የሚያልፉበትን ትግር ይበልጥ እንድረዳ አደረገኝ።

የአፍሪቃን ማህበሮች የማገልገል ውጣ ውረድ

አንድ አንድ አገሮች እንዲሆና እንዲሆ አድርጉ ሲባሉ "የእኛ አገር ልዩ ነች" በማለት ምክር ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆናቸውን ያሳያሉ። አራሳቸውን የሚችሉ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበሮች አሉ። አርዳታ ከውጭ፡- ከዩ.ቢ.ኤስ፣ የሚያስፈልጋቸው አሉ። ለገንዘቧ ብለው ሳይወዱ በግድ ሃሳብ ወይም ምክር የሚቀበሉም ነበሩ።

ሥራችን መጽሐፍ ቅዱስን ማስተርጎም፣ ማሳተምና ማስራጨት ነበር። የምናስራጨው ሰዎች ሊገዙ በሚችሉበት ዋጋ ነው። ይህን ለማድረግ፣ አንደኛ ከርስቲያኖችና አብያተ ክርስቲያናት ገንዘብ እንዲለግሱ ማለድረግ፣ ሁለተኛ መጽሐፍ ቅዱስን በተቻለ መጠን በዝቅተኛ ዋጋ የሚታተምበት ቦታ መፈለግ ነበረብን። ለዚህም ተወዳዳሪ አገሮች ኮሪያና ብራዚል ነበሩ። የመጓጓዣ ላለመከፈልና ለከብራቸው ሊሉ በሃገራቸው የሚያሳትሙ አሉ። ይህን ሁሉ ማስተባበር የእኛ ሥራ ነበር።

ብሔራዊ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበሮች የዩ.ቢ.ኤስ አባል ናቸው። ቢሆኑም አራሳቸውን የሚችሉና ገንዘብም የሚያዋጡ እና፣ አራሳቸውን የማይችሉ በሚል በሁለት ይከፈላሉ። በአፍሪቃ ራሷን የምትችል መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር የደቡብ አፍሪቃ ብቻ ነበረች። ሌሎች በአስተዳደር አራሳቸውን የሚችሉ ግን ከዩ.ቢ.ኤስ በጀት የሚደገምላቸው ናቸው። ኢትዮጵያ ከእነዚህ ውስጥ አንዷ ነበረች። ብሄራዊ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር የሌላቸው አገሮችም ነበሩ።

እኔ የአፍሪቃ ማህበሮች ዋና ጸሐፊ ስሆን በአፍሪቃ ብሄራዊ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ያላቸው ስምንት ነበሩ። ደቡብ አፍሪቃ፣ ማደጋላካር፣ ኬንያ፣ ኢትዮጵያ፣

ኮንጎ፣ ካሜሩን፣ ናይጄሪያና ጋና ብቻ ነበሩ። እኔ ስለቅ አስራ ስድስት ሆነው ነበር። ሌሎች አገሮች በነዚህ አማካይነት ወይም በቀጥታ የማስተዳደራቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ቢሮዎች የምንላቸው ነበሩ። በዚህ ደረጃ ያሉ ብሄራዊ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር እንዲያቋቁሙ መርዳት እንዲያትኩረት አቅጣጫዬ ነበር።

ብሄራዊ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበሮች በሚገባ የዩ.ቢ.ኤስን መመሪያ በመከተል ሥራቸውን እንዲሠሩ ማድረግ በጣም ከባድና አስቸጋሪ ነገር ነበር። እኔን በጣም ያስቸገሩኝ ናይጄሪያና ኢትዮጵያ ናቸው። ናይጄሪያ ከማነነታቸው የተነሳ ሲሆን፣ ኢትዮጵያ በተለይ ከአቶ ኃይሉ በኋላ በአወቅሁሽ ናቅሁሽ ምክንያት የተነሳ ነበር። ከኢትዮጵያ ጋር የነበረኝን ንትርክ አላነሳውም። ብሔራዊ ደረጃ ያልደረሱም ቢሆን ያስቸገሩኝ ብዙ ነበሩ። ሰምሳሌ በአንድ አገር የነበረው ኃላፊ በሚገባ ሥራውን አይሠራም ነበር፤ ስለዚህም መከርነው፣ ምክራችንን ተቀብሎ በሥራ ላይ አያውልም። ሥልጠና ሰጠው፣ እንደ ሠለጠነው አይሠራም። ስሁለት አመት ያህል ቻልነው፤ አልሰማንም። ወደ አዚያው ሄድሁና "በስርጭት ጎበዝ ነህ፤ ሆኖም አገርህ አሁንም ብሄራዊ ማህበር አይደሉም። ጎረቤቶችህ አቋቋመው የዩ.ቢ.ኤስ አባል ናቸው። እናንተ ግን አይደላችሁም፤ ስለዚህ ዋና ጸሀፊ ሊሆን የሚችል ሰው መፈለግ አለብን፤ የሰንበት ደብዳቤ አቅርብ" አልኩት። "እኔ ምን ልሆን ነው" ብሎ ቡራ ከረዩ አሰ። በቂ የመሰነባበቻ እንደምከፍሰው ስለነገርሁት የሰንበት ወረቀቱን አቀረብልኝ።

አንድ እነዚህ ባሉ አገሮችም የመማከርት ጉባኤ አለኝ። የሰጠኝን የሰንበት ወረቀት ይገኝ ሌላ ጸሐፊ እንዲፈልጉ ጠየቅኳቸው። "ሰምን? ከአሉ የሚበልጥ ሰው የሰንም" አሉኝ። ከአነርሉም ጋር ተነታሪከሁ፤ እምቢ ማለቴን ሊያዩ "ኮሎኒያሊዝም መልካን ሰውጣ መጣች" አሉ። እኔ ከአገሬ ከኢትዮጵያ ወይም ከአውሮፓ ስለገራችሁ ማህበር ጸሐፊ አመጣለሁ አላልኩም ብያቸው ተሰያዩን። ከሊቀ መንበሩ ጋር በመጠኑ ስለ ምንግባባ ዋና ጸሐፊ ሊሆን የሚችል መፈሰግ ቀጠልን። እንዲህ ያለ ተግዳሮትም ነበረብኝ።

ያንዲት ትንሽ አገር ኃላፊ የፈጠረብኝን አንድ ሌላ ተግዳሮት ልጩምር። ሰውየው ሊያሳስረኝ ነበር። ነገሩ እንዲህ ነው። በዚያ ያሉት ሠራተኞች አራት ነበሩ። የቢሮ ጸሐፊ፣ ተላላኪ፣ ሱቅ ሺያጭና አርሱ። የሂሳብ መግዘቡን የሚይዘው አርሱ ነበር። በያመቱ በሂሳብ መርማሪዎች አስመረመርሁ እያለ ሪፖርት ይልከልናል። በጉብኝቴ ጊዜ ሂሳቡን ስመረምር ሰቢሮ ሻያ ያወጣው ወጪ በጣም ብዙ ሆኖ አገኘሁት። "የስኳር ዋጋ ስንት ቢሆን ነው? ሰሻይ ይሄን ያህል የምታወጣው" አልኩት። "አልፎ አልፎ ኬክም እንበላለን" አሰኝ። አንደዛም ቢሆን ብዙ ነበር የወጣው ወጪ። አላሳመነኝም፤ ማስረጃም የሰም፤ ወደ ኪስ የሄደ ገንዘብ መኖሩን ጠረጠርሁ። ምርመራዬን ቀጠልሁ፤ በባንክ አለ የተባለውን ገንዘብ ስለተጠራጠርሁ ወደ ባንክ እንሄድ ብዬው ሄድን። ባንክ ስንደርስ፤ "ሰውፍጮ የተበደራችሁትን ሳይጨምር ይሄን ያህል አላችሁ" ተባለሁ። የምን የወፍጮ ብድር ነው" ስለው በማህበሩ ስም ሰግል የወፍጮ ሥራ አንደ ተበደረና እየከፈለ እንዳለ ነገረኝ።

ቢሮ ስንመላለስ ሲላም ጉድሰት እንዳለ ሰማየት ሞከርሁና፣ አያደርግህ ያለው ልክ አይደለም፤ የሰንበት ወረቀት ስጠኝ አልኩት። አሺ ብሎ ወጣ፤ ቶሎ አልተመለሰም። ወደ አረፍኩበት ወደ አንድ የካቶሊክ እንግዳ ቤት ለምሳ ሄጄ ምሳዬን በልጅ ብድግ ስል አንድ ሰውዬ ጠጋ ብሎኝ ፓስፖርትህን አፈልጋለሁ አሰኝ። የኢሚግሬሽን ሰው መሆኑንም ገሰጸልኝ። "ሰምን?" ስለው "የእምፋቡሳን ጉዳይ ምን ልታደርግ ነው?" አለኝ። "ወደ አገራችሁ ስገባ ፓስፖርትን አሳይቼአለሁ፤ ሰውጣ አሳያለሁ" አልኩት። ቀጥሎም "ፓስፖርቱ የእኔ የሚሊዮን በሰጠ ነው። የእምፋቡሳ ጉዳይ የአፍሪቃ U.B.S. ዋና ጸሐፊ ጉዳይ ነው" አልኩት። "ያ ስው አንተ ነህ" እያለ ከአኔ ጋር ሊነታረክ የማረፊያ ቤቱ ኃላፊ አንድ ቤልጂጋዊ መጣና ሊዳኘን ሞከረ። ከእንግዲህ ወዲህ የፓስፖርቱ ነገር የኢትዮጵያና የመንግስትህ ጉዳይ ይሆናል ብዬው ተሰያዩን።

ወደ ከፍሌ ሂጄ ባጠያይቅ በአገሩ የኢትዮጵያ ኢምባሊ የለም። ለግብጽ ኢምባሊ ደወዬ ምክር ጠየቅኩ። ምክራቸውን ለገሱኝ። በዚያችም አገር

መማከርት ጉባኤ ነበረኝ። ወደ ሊቀ መንበሩ ሄጄ ጸሐፊ ተብዬው ሃላፊ እያደረገ ያለውንና የገጠመኝን ሁሉ ነገርሁት። በጣም አዘነ። ሰውዬው ትልቅ ሰው ስለነበር የአሜሪካ ሰውዬ ጥያቄ ተገቢ አንዳልሆነም ስለ ተረዳ በአስቸኳይ የመማከርቱን ጉባኤ ጠርቶ ጸሐፊው ወዲያው አንዲሰናበት ተደረገ። ሳልታሰርም ከአዛቸ አገር ወጣሁ።

የአመራር ሂደት

የአፍሪቃ መ.ቅ. ማህበሮች ኮሚቴ (AFREC) እኔ የማቅደውን ይመለከታል፤ በረዳቶቼ አገዛ የምተልማቸውን ፕሮግራሞች ያያል፤ ያፀድቅልኝም ነበር። በተጨማሪም የአፍሪቃን የመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር ሥራ በበላይ ይመለከታል። ይህ ኮሚቴ በአመት ሁለቴ ይሰበሰባል። አንደኛው ስብሰባ ስለጠቅላላ አስተዳደርና ፖሊሲ ሲሆን ሌላው የበጀት ነበር። ለዚህ ስብሰባ መዘጋጀትና የስብሰባውን ዉሳኔዎች መፈፀምና ማሰፈፀም የኔ ሃላፊነት ነበር።

በቢሮዬ ብዙ ረዳቶች አሉኝ፤ የትርጉም አማካሪዎች አስተባባሪ፤ የአስተዳደር፤ የሰርጭት፤ የህትመት አማካሪዎች ነበሩኝ። አያንዳንዳቸው ጸሃፊና ረዳቶችም አሏቸው። በመላው አፍሪቃ በልዩ ልዩ አገሮች የትምህርት ደረጃቸው ዶክተር የሆነ የትርጉም አማካሪዎችም ነበሩኝ። አብዛኛቹ ፈረንጆች ነበሩ። የነዚህ ሁሉ አለቃ መሆን ቀላል አልነበርም። በተለይ የትርጉም አማካሪዎቹ አትቆጣጠረን የሚሉ ነበሩ። ምን ሲሰሩ አንደሚወሉ ባለውቅም በያመቱ መጨረሻ ዘገባቸው ሰራቸው አንዲታይ አደረግሁ። አንድ የትርጉም አማካሪ ለአሰር ያህል ቋንቋዎች ሃላፊ ነው። አያንዳንዱ ቋንቋ ሁለት/ሶስት ተርጓሚዎች ይኖሩታል። የሁሉንም ትርጉም አማካሪ ሥራ የሚከታተልና የሚቆጣጠር የትርጉም አማካሪዎች አስተባባሪ (Regional Translation Coordinator) አጠገቤ ነበረ። ከእነርሱ ጋር የነበረኝ ተግዳሮት ቀላል አልነበርም። ከእነኚህ ከትርጉም አማካሪዎች አንድ ኢትዮጵያዊው ቁስ ዶክተር ምክረ ነበሩ። በስብሰባ ላይ ምንም እይሉም፤ በውጭ ግን በጣም እንደሚኮሩብኝ ይነግሩኝ ነበር።

የእስተዳደር አማካሪዎች ተጠሪነታቸው ለበጀትና ፋይናንስ አስተባባሪው ነው። በያንዱ ሂሳብ በሥርዓት መያዝ ነበረበት። መጻሕፍት እስኪሸጡ በደንብ መያዝ አለባቸው፤ ያሉና የሚሸጡት ቁጥራቸው በማንኛውም ጊዜ መታወቅ አለበት። ሥራችን የሚለካው በየአመቱ በየአገሩና በመላው አፍሪቃ ስንት ሙሉ መጽሐፍ ቅዱስ፤ ስንት አዲስ ኪዳን፤ ስንት ወንጌሎች አንደተሰራጩ በመቁጠር ነበር።

የህትመት አማካሪዎች ሃላፊነት በዝቅተኛ ቀጋ የሚታተምበት ቦታ ፈልገው አሳትመው ወደያገሩ አንዲደርስ ማድረግ ነው። ወንጌሎች የሚታተሙት በያገሩ ስለሆነ በዚህም ጥንቃቄ እንዲደረግ ለያገሩ መ.ቅ.ማ. ምክር ይሰጣሉ። የሰርጬት አማካሪዎች የሰርጭት ዘዴ እየዘሩ ያስተምራሉ።

እኔ የእነዚህ ሁሉ አለቃ ከመሆንም በላይ በተለይ ትኩረቴ ብሄራዊ መ.ቅ.ማ. ምስረታና አና ካሉት ማህበር በርዶችና የየአገሩ ዋና ጸሃፊዎች ጋር መሰራት ነበር (በአርግጥ መነታረክ ብል አመርጣለሁ)። የሁሉም አገር ሰዎች የአግዚአብሔር ቃል እንዲደርሳቸው ያስፈልጋል። ብሄራዊ መ.ቅ.ማ. ለሌላቸው ቃሉ አንዲደርስ የሚደረገው በጎረቤት አገር አማካይነት ነበር። ለምሳሌ ኢትዮጵያ ለጄቡቴና ለሱማልያ ሃላፊ ነበረች/ነች። እኔ የኢትዮጵያ መ.ቅ.ማ ዋና ጸሃፊ በነበርኩበት ጊዜ ወደ እነዚህ ሁለት አገሮች ሄጄ ለነኚህ ህዝቦች ቃሉ አንዲደርስ ለማድረግ ሞክራለሁ።

የአፍሪቃ ዋና ጸሐፊነቴ አፍሪቃን አየዞርሁ አንዳይ አድርጎኛል። በአፍሪቃ ያላየሁዎቸው አገሮች ከሶስት አይበልጡም። አልፎ አልፎም የአፍሪቃ መሪዎች እጅም የመጨበጥ አድል ገጥሞኛል። ለመጥቀስ ያህል የኪነት ካውንዳን እጅ ጨብጫለሁ። ልዩ ልዩ ፕሮግራሞች አካሂደናል፤ አንዱ ፕሮግራም “መጽሐፍ ቅዱስ ለሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች” የሚል ነበር። ፕሮግራሙ በየአገሩ ባሉት የመ.ቅ.ማ. የሚዘጋጁ ነበር። የዛምቢያው ማህበር ፕሮግራም አዘጋጅቶ ጋብዞኝ ወደ እዚያው ሄጄ ነበር። በወቅቱ ከፕሬዚደንቱ ድጋፍ ለማግኘት አንድረዳቸው አቅደውት በነበረው ፕሮግራም መሠረት ከካውንዳ ጋር አንድገናኝ አስችሎኛል። ዋና ጸሐፊው ቀጠሮ ሲጠይቁቸው መልካም ነው ለቁርስ ይዘኸው ና ተብሎ አንድ

ቅዳሜ ጠዋት ቢታቸው ሄጄ ነበር። እጅ መጨበጥ ብቻ ሳይሆን ከርሳቸው ጋር በቤታቸው ቁርስ በልቸአለሁ። ስለ ግርማዊ ጃንሆይም ተጨዋውተናል። በጭውውታችን ወቅትም ግርማዊነታቸው ለአርሳቸው ኬነት ካውንዳ አንደ አባት፣ ታላቅ አማካሪ አንደ ነበሩ ገልጸውልኛል።

ጉዞዎችና ፈተናቸው

ሰለአፍሪቃ ጉዞ ወጣ ውረዶች የምላቸው ብዙ ቢኖሩም ስለ አንዱ ላውጋ። ከናይሮቢ ቢሮዩ ሰወጣ ሶስት/አራት አገሮች ጎብኝቼ ለመላላለሁ በአንድ ወቅት ወደ አንጎላ መሄድ ነበረብኝ። በዚያን ጊዜ ወደ አንጎላ የሚሄድ የናይጄሪያ አየር መንገድ ብቻ በመሆኑ ወደ አዚያ ስሄድ የናይጄሪያንና የካሜሩንን መጽሐፍ ቅዱስ ማሕበሮች ለመጎብኘት አቀድሁ። የጉዞ አቅዲም ከናይሮቢ ተነሳሁ። ሌጎሽ - ሉዋንዳ አንደገና - ሌጎሽ - ዱዋላ - ናይሮቢ ነበር። ከናይሮቢ ወደ ሌጎሽ በኢትዮጵያ አየር መንገድ በረርሁ።

የናይጄሪያ ጉዳዩን ጨርሼ በናይጄሪያ አየር መንገድ ከሌጎሽ ወደ ሉዋንዳ ሰንበር ዱዋላ ካሜሩን አርፈን መንገደኞች አውርደን ወደ ሉዋንዳ ጉዞ ቀጠልን። ሉዋንዳ ላይ መመለሻዬን ለማመቻችት ወደ ጓዞ ወኪል ሄድሁ። ቲኬቴ ከሉዋንዳ ሌጎሽ ቢልም አኔ ቀጥሎ ጉዳይ ያለኝ ካሜሩን ሰለሆነ አይሮፕላኑ ዱዋላ ሰለሚያርፍ ወደ ሌጎሽ በመቀጠል ፈንታ ዱዋላ ልውረድ፣ ለካሜሩን ቪዛ አለኝ አልኩት። "የትራፊክ ራይት ስለ ሌላቸው አይቻልም" አለኝ። "ይህንን መብት የሚሰጠው ማነው? አንዲፈቀደልኝስ የምጠይቀው ሰው የለምን?" አልኩት። "የሚፈቀደው የአንጎላና የናይጄሪያ ሲቪል አቪዬሽን ሰለሆነ አጠይቃለሁ" ብሎኝ ተለያየን። በማግስቱ ቲኬቴን ለመውሰድ ስመጣ "አልተፈቀደም" አለኝ። "ለመሆኑ ያልፈቀደው ናይጄሪያ ወይስ የአንጎላ ሲቪል አቪዬሽን ነው?" አልኩት። "አዝናለሁ አንጎላ ነው" አለኝ። "አንግዲህ አንዲህ ከሆነ ስመለሰ ከመንገደኛ አስተናጋጆች (ሆስቴስ) ጋር አወዳጅና ድዋላ ላይ አንዲያወርዱኝ አጠይቃቸዋለሁ" አልኩት።

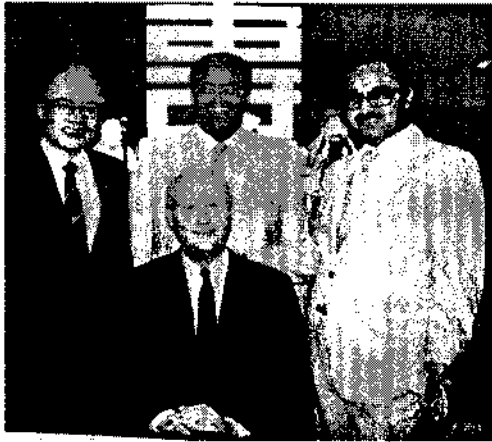
"የሚቻል አይመስለኝም" አለኝ።

አንዳቀደኩት ወደ ዱዋላ ሰንበር ከሆስቴሶቹ ጋር መጫወት ጀመርሁ። ተወዳጅሁና "አሁን ወደ ሌጎሽ የምሄድበት ምንም ምክንያት የለኝም፤ በሄድም ነገ ጠዋት መመለስ አለብኝ፤ ሰለዚህ አይሮፕላኑ ዱዋላ ሲያርፍ አኔም ልውረድ" አልኳቸው። "አይ! አይቻልም" ብለው በአንድ ጊዜ ጭውወታቸውን አቆሙና ትተውኝ ሄዱ።

ዱዋላ ሰንደርሰ ሆስቴሶቹን "ካፒቴኑን ላናግር አፈልጋለሁ" አልኳቸው። መልስ ሳይሰጡኝ ትተውኝ ሄዱ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ የናይጄሪያ አየር መንገድ የዱዋላ አየር ማረፊያ ሃላፊ አውሮፕላኑ ላይ ወጥቶ ሰለንበር ጥያቄህን ለአርሱ አቅርቦ አሉኝ። ጥያቄን አቀርብሁ፤ በቁጣ መልክ "አይቻልም" አለኝ። አኔ በጥሞና ቲኬቴን እያሳየሁ "አሁን ወደ ሌጎሽ ብትወስዱኝ ነገ መመለስ አለብኝ፤ ገንዘብ ይመለሰልኝ አልልም፤ ቪዛ አለኝ፤ ልውረድ" ስል። አሁንም በቁጣ አይቻልም አለኝ። አኔም በቁጣ፡ "ለምን?" አልኩት። "የአንጎላ መንግስት አይፈቅድልህም" አለኝ። "አንዴ፡ ያለነው ካሜሩን ነው፤ ይህ የናይጄሪያ አየር መንገድ ነው፤ አንጎላ አዚህ ምን አገባው" አልኩትና አወጣለሁ ስለው የሚለውን አጣ። የጅ በርሳየን ይዤ ልወጣ ስል "ሻንጣህንም አንሰጥሃለን" ብለው ሰጡኝና ወረደሁ። ያለ ችግር ካሜሩን ገባሁ። በሚቀጥለው ጊዜ ሉዋንዳ ስሄድ የአንጎላ መንግስት አስታውሶ ይይዘኝ ይሆን ብዬ ፈርቼ ነበር። ከሁለት አመት በኋላ ስመለሰ ብዙ ነገሮች ተለውወጠዋል። የኔን በደል የሚያስታውሱበት ምንም መንገድም አልነበረም።

ከሌሎች UBS መሪዎች ጋር የተደረጉ ስብሰባዎች

የአፍሪቃ ዋና ጸሐፊ ሳለሁ የነበረበኝ ኃላፊነት አንደኔው የክፍለ ዓለም ዋና ጸሐፊዎች ከሆኑትና ከሶስቱ አለማቀፍ የዩ.ቢ.ኤስ ባለስልጣናት ጋር በመሆን ለመላው አለም የእግዚአብሔር ቃል አንዲደርሰ ማድረግ ነበር። ይህን ሃላፊነታችንን ለመወጣት በደብዳቤ ከምናደርገው ግንኙነት በተጨማሪ በአመት

አራቱ የዩ.ኤስ.ኤስ የስያ፣ አፍሪካ፣ አሜሪካ እና አውሮፓ ዋና ጸሃፊዎች

ሁለቱ መደበኛ ስብሰባ ነበረን። አንደኛው የበጀት ስብሰባ ሲሆን በሎንዶን ወይም ኒውዮርክ ይካሄዳል።

ሁለተኛው በፈረሶች በየክፍለ ዓለማቱ የሚደረገው ነበር። የአፍሪቃ ተራ ሲሆን የምንሰበሰብው በናይሮቢ አንዳንዴ ደግሞ በተለያዩ የአፍሪካ ዋና ዋና ከተሞች ነበር። የሌሎች ክፍለ ዓለማትም ተራ ሲደርስ አንዲሁ የተለያዩ ቦታዎች እንሰበሰብ

ነበር። ለምሳሌ አንድ ጊዜ በኢየሩሳሌም ተሰብስበን ነበር። እነኚህ ስብሰባዎች አብዛኛውን የአለምን ክፍል አንድናይ አድርጎናል። ጉብኝቱ ከአገልግሎት በረከታችን በተጨማሪ የሆነልን ሌላ በረከት ነበር!! ስለ ኢየሩሳሌም ጉዞ ላውራ።

ብዙ ጊዜ ለስብሰባ ወደ አንድ አገር ስንሄድ አገሩን የማየት ሃሰብ የለንም። ትኩረታችን ስብሰባው መቼ ይጀምራል? መቼ ያልቃል? የሚለው ላይ ስለነበር ትኩረታችንም በዚሁ ፕሮግራም መሠረት አናስቆርጣለን። አንድ አገር ስንደርስ መጀመሪያ የምናደርገው መመለሻችንን ማመቻቸት ነበር። አገሩን ሳናይ እንመለሳለን። ወደ ኢየሩሳሌም ስንሄድ ግን ስብሰባው ከመጀመሩ ሁለት ቀን ቀደም ብለን አንድንደርስና ያቺን ቅድስት አገር እንጉበኝ ተባባልን።

ወደ እስራኤል የሚወስዱኝ ብዙ እየር መንገዶች እልነበሩም። እኔ በኤል አል (የእስራኤል አየር መንገድ) ለመጓዝ ተመዝግብሁ። ይህም ሶስት ቀን ቀደም

አድርጎ ያደርሰኝ ነበር። በኤል አል መጓዝ ቁጥጥሩ በጣም ከባድ ነበር። ሻንጣችንን ከፍተን እስመርምረናል፤ የእጅ በርሳችንም በደንብ ተመርምሮ ነበር የተሳራገው። የእጅ በርሳችን ከኛ አንዳይለይም እስጠንቅቀውን ነበር። ቴላቪቭ ስንደርስ እኛም ፓስፖርታችን ላይ አንዳያትሙ ነገርናቸው። እስራኤል የሄደ ሰው አረብ አገር ሊሄድ አይችልም ነበርና።

እኔ አንድ ቀን ቀደም ብዬ በመድረሴ ተጨማሪ ቦታዎችንና የኢትዮጵያን ገዳም ገበኘሁ። ከኢየሩሳሌም ሊቀ ጳጳስ ጋርም ተዋወቅሁ። በማግስቱ ከጓደኞቼ ጋር ጉብኝት ጀመርን። መጀመሪያ ወደ ምእራብ ተጉዘን ፍልስጥኤማውያንና እስራኤል የሚነታርኩበትን ከተማ ጋዞን ጎበኘን። ከተማዋ መርካቶ ብጤ ነበረች። መኪናችንን እቁመን ዞርዞር ብለን ተመሰሰን። ከዚያም ወደ አሸዶድ ተጓዘን፤ አሸዶድ ስንደርስ አንዲት ቦታ አረፍ አልንና አንዲት መጠለያ ስር ስመዘናናት ቁጭ ብለን የያዝነውን ሳንድዊች ለመብላት በየግላችን መዘጋጀት ጀመርን። የምንጓዝበትን መኪና እቃ ማስቀመጫ ስክፍት በርሳዬ የለቺም፤ ከው ብዬ ደነገጥኩ፤ ዉስጧ ሳንድዊቼ ብቻ ሳይሆን ፓስፖርቴና ገንዘቤ (travelers cheque)፤ አንድ ሌሊት ዉጭ ስለምናድር መለወጫ ልብሴ አብሮ ነበር። ተዘርፏል። ጋዞ ላይ መኪናችንን ከፍተው ወስደውታል ማለት ነው። በእስራኤል የኢትዮጵያ ኢምባሲ የለም፤ ምን ላደርግ? መዘረፊን ሰፖሊስ እመልከትኩና፤ ፖሊስ ፓስፖርቴ መጥፋቱን የሚገልጽ ብጣሽ ወረቀት ሰጥቶኝ ጉዞአችንን (ወደ ስሜን) ቀጠልን። የምንጓዘው በብርቱካን ዛፎች አርሻ መሃል ነበር። ቆም እያልን አርሻው ዉስጥ ጉብተን ብርቱካን እየቀጠፍን በላን፤ በእስራኤል ህግ አዛው አርሻ ውስጥ ሆኖ ቆርጦ መብላት ይፈቀዳል ይዞ መሄድ ግን አይቻልም።

ናዝሬት አደርን፤ ኢየሱስ ያደገበት ቦታ ላይ ታላቅ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ተሠርቷል። ተራራማ ቦታ ነበረች፤ እየተዘዘርን ጎበኘን ኢየሱስ እዚህ ሜዳ ተጫውቶ ነበር፤ በዚህ መንገድ ሄዶ ነበር። ወዘተ እያልን ገመትን። ያረፍነው አንድ እንግዳ ማረፊያ ቤት ነበር።

በማግስቱ አቀባቢን ወጣ ብለን አሸቆልቀለን፤ ወደ ዮርዳኖስ ሸለቆ ወረድንና ቅፍርናሆም ከተማ ቆምን። የጌጥሮስ አማች ቤት እዚህ ነበር ብለው አሳዩን። ያችን ትንሽ ከተማ ከጎበኘን በኋላ የጥብርያዶላን ባሕር በቀኛችን እያየን ጉዞ ወደ ታች ቀጠልን። ከጥቂት ኪሎሜትር በኋላ በቀኛችን የዮርዳኖስ ወንዝ አየን። ዮሐንስ ኢየሱስን ያጠመቀበት ቦታ ይህ ነው ተባልን። ከመኪናችን ወረድን፤ እኔና የአሜሪካ መ. ቅ. ማ. ዋና ጸሐፊ ጫማችንን አወለቅንና ዮርዳኖስ ወሰጥ ገብተን አንዳችን አንዳችንን ሰማጥመቅ ሙከራ አደረግን (ታዲያ በመድፈቅ አልነበረም!)። ጉዞአችንን ወደ ታች ሰንቀጥል አንዲት አውቶቡሶ ላይ 'ኢያሪኮ' የሚል ጽሁፍ አየሁ። ወደ ኢያሪኮ ከተማ እየሄድን ነበር። ከተማዋን በግራችን እያየን ቀጠልንና ጭንጫ መሬት ላይ ተጉዘን ኢየሩሳሌም ገባን። አብዛኛው የአስራኤል መሬት አንደዚህ ያለ ጭንጫ ነው ተብሎ ተነገረን። አንዲህ ባለው መሬት ላይ ዘርተው አንዴት ብዙ አንደሚያመርቱ ገረመን።

በማግስቱ ሰብሰባ ከመጀመሩ በፊት መጀመሪያ ወደ አሜሪካን ኢኮኖሚክስ ሂጅ የጉዞ ጭኮቼ አንደጠፋብኝ ነገርኳቸው። ግድየለም ሌላ አንሰጥሃልን ብለው ፎርም አስጥሉኝ። ስንት ዶላር አንደጠፋብኝ ጠይቀው ሊሰጡኝ መታወቂያ አንዳላያቸው ጠየቁኝ፤ ፓስፖርቱ ጠፍቷል፤ የመኪና መንጃ ፈቃድ፤ ወይም አኔን የሚገልጽ ፎቶ ግራፌ ያለበት ማንኛውም አይነት መታወቂያ አንዳለኝ ጠየቁኝ። ምንም እልነበረኝም "ሁሉም ተዘርፏል" አልኳቸው።

አናዝናለን ልንሰጥህ አንችልም ብለው አሰናቡቱኝ። የመታወቂያ ወረቀትን አሰፈላጊነት ተረዳሁ። ለካ ማንነታችንን የሚገልጸው ይዘነው የምንሄደው ወረቀት ነበር። አንዲህ ያለ ወረቀት በአስራኤል አገር ማን ሊሰጠኝ ይችላል ብዬ ሳሰብ የአርቶዶክሱ ሊቀ ጳጳስ ወደ አእምሮዬ መጡልኝ። አርሳቸው ሊሰጡኝ አንደሚችሉ አሰብሁ። ወደ አርሳቸው ሄድሁና ፓስፖርቱ በመጥፋቱ ተቸግራለሁና አባዝዎ "ይህን ወረቀት የያዘው ሚሊዮን በለጠ ነው" የምትል አንዲት መታወቂያ ወረቀት ሰጡኝ አልኳቸው። "ይህን ወረቀት የያዘው ሚሊዮን በለጠ ነኝ የሚል ወረቀት ይሰጠኝ ስላለ ይህን ሰጥተኝ" የሚል ሰጡኝ። ሊጠቀሙኝ የሚችል አልነበረም።

ናይሮቢ ደወልሁና ግደይ ከኢትዮጵያ ኢምባሲ ሌሌ ፓሴ አውጥታ እንድትልክልኝ አድርጌ ተላክልኝ። የአስራኤል መንግስትም ሌሌ ፓሴ ሰጥቶኝ ስለነበር ከአገራቸው በሰላም መውጣት ቻልሁ። ሆኖም ሰውጣ አንዲት ትንሽ እስቂኝ ነገር ተከሰታ ነበር። ማንኛውም ሰው ወደ አስራኤል ሲገባ አንዲት ትንሽ ወረቀት ይሰጠዋል። ያቼ የተሰጠችኝ ወረቀት ከነፓስፖርቱ ተወስዳለች፤ ልወጣ ስል የኢሚግሬሽን ሴት የአስራኤል መንግስት የሰጠኝን ሌሌ ፓሴ ሰጥቼ ልታትምበት ስትዘጋጅ "ስትገባ የተሰጠህ ወረቀት የት አለ?" አልቺኝ። "ተሰረቀብኝ" አልኳት፤ "ማን ሰረቀው?" ስትለኝ፤ በልቤ "አንዴት ያለ ጥያቄ ነው ማን ሊሰርቀኝ ይችላል ታዲያ" እያልኩ "ሌባ" የምትል ልሙጥ መልሰ ሰጠኳት። አጠገቧ ያለው ረዳትዋ ሳቀ፤ እኔም ሳቅሁ። ተሳሰቀን ተለያየን። በጉዞዬ ይህም ገጥሞኝ ነበር።

ኑሮና አገልግሎት በናይሮቢ

ናይሮቢ እንደገባን ማምለክ የጀመርነው በናይሮቢ ባፕቲስት ቤተ ክርስቲያን ነበር። በናይሮቢ የነበርን ጥቂት ምንጭሞች፡ (አቶ ሙላቱ በላቸውና አሸናፊ ዘውድ፣ እኔ) ቅዳሜ ቅዳሜ ጠዋት እየተገናኘን ለኢትዮጵያ አንጻል ይ ነበር። ከኢትዮጵያ ሰዎች ሲመጡ በሃገር ቤት ስለሚሆነው አንጠይቃለን፤ አናዝናለን፤ አንቆዝማለን ጌታ የሚሰራቸውን ታምራቶችም አንሰማለን። ከአንድ ወንድም የሰማነው የማልረሳው ነበር።

ሶስት ወንድሞች በአንዱ ቤት ሲጸልዩ አመጹና ጸሎታቸውን ሲያቆሙ ሰዓታቸውን ሲያዩ ስላት አላፈ ሆኗል። የአንዱ ቤት አዛው ሰፈር ስለሆነ ሊሄድ ወስነና ወጣ። አርሱ አንደ ወጣ የቀሩት ሁለቱ በግንባራቸው ተደፍተው "ጌታ ሆይ የአብዮት ጠባቂዎች አንዳይይዙት ጠብቀው" እያሉ ጸለዩ፤ ወደቤቱ እየሄደ እያለ የአብዮት ጠባቂዎች በመንገዱ ሌላኛው በኩል ሲሄዱ እያቸው፣ አገርሱም አዩት፤ ድምጹን ከፍ አድርጎ አንዴት አመሻችሁ እያለ መንገዱን ቀጠሎ በሰላም ወደ ቤቱ ገባ።

በማግስቱ ክቤቱ ወጥቶ ጓደኞቹን ሊያቸው ሲመለስ የአብዮት ጠባቂዎቹን በመንገድ ላይ ያገኛቸዋል። ትላንትና ማታ መሳሪያ ይዘው በጎንጎህ የሞላሄዱት ሁለት ሰዎች እነማን ነበሩ? እሉት። ሰውየው ግራ ተጋብቶ “እኔ ማንም አልነበረም” አላቸው። “እንዴ የሚሸጉህ ሰዎች እንደ ነበሩ እኛ አይተናል” ብለው ተከራከሩት። ጓደኞቹ ቤት ሲደርስ ማታ ደህና እንደ ደረሰ ነገር ግን አሁን ሲመለስ ከአብዮት ጠባቂዎቹ ጋር የነበረውን ውይይት ነገራቸው። ሁለቱ በጎኑ የነበሩት በጸሎት ላይ የነበሩት ጓደኞቹ እንደ ነበሩ ተረዱ። እንደዚህ ያሉ ብዙ ታሪኮችን እንሰማ ነበር።

ናይሮቢ በገባን ጊዜ ሜኖናይቶች የአሁኑ አገልግሎት በኢሰሊ ለመጀመር እየሞከሩ ነበር። ይህን ይመራ የነበረው ከሱማሊያ ከተባረሩት ሚሲዮኖች እንደ ዴቪድ ሻንክ የሚባለው ነበር። በዚያን ጊዜ ብዙ የኢትዮጵያና ሱማሊ ለደተኞች ይገኙ ነበር። ዴቪድ ሻንክ እነርሱን በወንጌል ለመድረስ እየተጣጣረ ነበር። የኢሰሊን ማኖኒይት ፌሎውቪፕ ሴንተር እንድትቋቋም ያደረገው እርሱ ነው። እርሱን ቀድሞ ለለማውቀው በዚህ ሥራው አረዳው ነበር። የህንጻው ግንባታ ሲያልቅ መደበኛ የሜኖኒይት ቤተ ክርስቲያን እምልኮ እዚያው ውስጥ ተጀመረ። በመሆኑም መጀመሪያ አማካኝነት ስራን በኋላም ጌድዮናን ሄኖክ የውሃ ጥምቀት የተቀበሉት እዚያ ነበር። ይህን ሁሉ ባደርግም ከአንግድነት ስሜት አልወጣሁም ነበር።

በናይሮቢ በአማርኛ የአምልኮ መጀመር

በ1972 ዓ.ም በናይሮቢ የሚገኙ ኢትዮጵያውያንን ሁሉ ያቀፈ የጌታ ልደት ፕሮግራም አካሄድን። ሁለት የገና በዓል ለምን ያስፈልጋል የሚለውን ለልጆቻችን ለመመልስ ሞከርን። የገና በዓል በቀን መቁጠሪያችን መሰረት የሚከበር መሆኑን አስረዳን። ልጆች በተከለታተፈ ምላሳቸው የልደት ጥቅሶች እንዲሉ አደረግን። እኔም የልደት መልእክት አቀጥቤ። ህዝቡን ድጭ ዳቦ ጋበገገን፤ ለብዙ ዘመን ኢትዮጵያ የኖረች፤ በዲይሲታር ኮሌጅ የምታሰተምር እንግሊዘኛት

እህት “ያገር ባህል ልብስ ለብሰህ ወዲያና ወዲህ ስትል ሳይህ እንባዬ መጣ” በማለት የዚያን ቀን ለሜቷን ገለጠኜው። ያን ፕሮግራም ማካሄዳችን በናይሮቢ ቋሚ የአሁኑ የአምልኮ ፕሮግራም እንድንጀምር አደፋፈረን። በናይሮቢ የምንኖር ከመካከለኛው ቃለሐይወት፣ መሰረተ ክርስቶስ፣ ማሉውንጌል ቤተክርስቲያን የመጣን ሁላችንም የየራሳችንን እስተምህሮ ጠብቀን ኅብረት አቋቋምን። አርቶዶክሳውያንንና ካቶሊካውያንንም ለማቀፍ ተሞክሯል። ኅብረቷ የምትመራው በየሁለት አመት በሚመርጧቸው ሽማግሌዎች ነው። ሽማግሌዎቹ በየአሁኑ ቃል በማካፈል ያገለግላሉ። ከጊዜ በኋላ የሚረዳን አገልጋይም አስማራን። የመጀመሪያው አገልጋዮችን ወንድም ተሾመ የሚባል ሲሆን፣ በኋላ ለብዙ ጊዜ ያገለገለን አሳዩኸኝ በርክ ነበር።

የናይሮቢ ጎብኪዎችን አባላት እብዛኛዎቹ ለደተኞች ነበሩ። ነገር ግን አራቧን ችላ ከማስተዳደሪያው በላይ ኢሰሊና ካሪዮባንጊ በሚባሉ ሁለት ቦታዎች የአምልኮ ጊዜ ነበራት። ኢሰሊዎች በመቶ ዘጠና ዘጠኝ ለደተኞች ሲሆኑ ካሪዮባንጊዎች ከደቡብ ኤትዮጵያ ወደ ከንያ መጥተው መኖሪያቸውን ኬንያ ያደረጉ ናቸው። ከጊዜ በሁዋላ በእነኚህ ቦታዎች የሚካሄደው አገልግሎት ወደ አጥቢያ ቤተክርስቲያንነት አድጓል። በኬንያ ወላጥ ያሉትን ልዩ ልዩ የሰደተኞች ካምፕ እንጎበኝና አይዘለችሁ እንልም ነበር። በዚህ የጎብኝት አገልግሎትም ተካፍያለሁ።

የናይሮቢ ኅብረት ለብዙ ለደተኞች በረከት በመሆኗ ወደ አውስትራሊያ፣ ካናዳ፣ ለሜሪካ ሲሄዱ በሄዱበት ቦታ ከተካፋይነት አልፈው አገልጋዮች የሆኑም አሉ። በየቦታው የተበታተኑትን ሳያቸው በናይሮቢ በነበሩበት ጊዜ ያቺ ኅብረት ብዙዎችን ትዳር እንዲይዙ ማድረጓን አስተውያለሁ። በሄዱበት አገር ሳገኛቸው በጣም እንደተረዱና እንደተባረኩ፣ ሲሸጉም የተደረግላቸውን ጸሎት እንደሚያለታውሱ ይነግሩኛል። ስንሸኛቸው “እግዚአብሔር ከፊት ሆኖ ይመራችኋል፣ የእስራኤል አምላክ ከኋላ ሆኖ ይጠብቃችኋል” (ኢሳይ. 52:12) የምትለዋን የተስፋ ቃል እንሰጣቸው ነበር።

በአመት ሁለቱ የመነቃቂያ ፕሮግራሞች (ኮንፈረንስ) አናካሂዳለን። አገልጋዮች ከኢትዮጵያ አናስመጣለን። ዋናው ፕሮግራማችን ለሶስት ቀን፣ ዓርብ አሰከ አሁድ ሲሆን ሊያገለግሉን የሚመጡትን ከቤት ወደ ቤት አየሄዱ እንዲያጸናኑና እንዲያገልግሉን አናደርግ ነበር። በየቤቱም የሚደረግላቸው ግብዣ ራሱን የቻለ መለሰተኛ የመነቃቂያ ፕሮግራም ነበር። አገልጋዮች በአመት አንዴ ከናይሮቢ ወጣ ብለን የምንቆይበት የጥሞና ጊዜም ነበረን። ከናይሮቢ አገልጋዮች አንጋብዝና ያገለግሉንና ያሰተምሩን ነበር።

በአንዱ አመት ለነበረን የጥሞና ጊዜ “ለምን ከውጭ ሰው አንጋብዛለን? እርሶ በአርሳችን እንማማር” ተባባልንና ወንድም ብርሃኑ ደረሰና እኔ ቃል አንድናካፍል ተደረገ። እኔ ያን ጊዜ ያሰተማርኩትን አላስታውሰም፤ ግን ብርሃኑ ያለው የማልረሰው ጥሩ መመሪያ የሰጠኝ ነበር። ብርሃኑ አንዲህ አለን “አገልጋዮች አንደ መሆናችን ከባድ ጥያቄ አራሳችንን መጠየቅ አለብን”። ወደ ጥቁር ሰሌዳው አመለከተንና ለእነዚህ ጥያቄዎች መልሰ ሰጡ አለን።

“አድሜህ/ሽ ሰንት ነው?”

አሰከ ሰንት አመት የምትኖር ይመስልሃል/ ይመስልሻል? ከአሁን አሰከ አዚያ ምን ልታደርግ ተፈልጋለህ/ ትፈልጊያለሽ?

ምን አገር ልታይ ትፈልጋለህ/ትፈልጊያለሽ?

አሁኑኛች እድሜ መናገር አትወዱ ይሆናል፤

ቢሆንም በፈቃደኝነት እድርጉት”።

ማሰብ ጀመርሁ፤ ያኔ እድሜዬ 57 ነበር፤ አሰከ 70 ዓመት አልሁና ሰቀንሰ 13 ሆነብኝ፤ ደነገጥሁ፤ 80 አልኩና አሁንም 23! ይህም አሳሰበኝ፤ ይህ ሁሉ የሆነው ከመቅጽበት ነበር።

ከኋላዬ ዶክተር ዓለሙ ማሞ ተነሳና፡- “እድሜዬ 35 ነው፤ አሰከ 70 ለመኖር አፈለጋለሁ፤ በአለኝ ሙያ ጌታዬን ሳገለግል አንድቆይ አፈልጋለሁ አለ፤ ሩቅ ምስራቅን ለመጎብኘት አፈልጋለሁ” አለ።

እንደገና ከኋላዬ ዶክተር ዓለሙ ቢፍቱ ተነሳና፡- “እድሜዬ 35 ነው፤ አሰከ 70 ዓመት ለመኖር አፈልጋለሁ፤ ጌታን አያገለገልሁ ልኖር አፈልጋለሁ፤ ሩቅ ምስራቅን ለመጎብኘት አፈልጋለሁ” አለ።

ከራሱ ጋር መነጋገር ጀመርሁ፤ “እነዚህ ሁለት ወጣቶች የምኖረው አሰከ 70 አመት ነው ሲለ፤ እኔ 70 የማልልበት ምክንያት ምንድነው?”። “ጌታ ሆይ እንኳን 70 ዓመት ነገም ልትወሰደኝ ትችላለህ፤ 13 አመት አገሰኝ የምልበት ምንም ምክንያት የለኝም፤ ይቅር በለኝ፤ ሌሎችን ግብ አውጥታችሁ ያን ለመፈጸም ትጉ አያልሁ አስተምራለሁ፤ እድሜዬ አሰከ 70 ነው ብዬ ያለኝ 13-12-11 ዓመት ነው እያልሁ እኖራለሁ፤ ከዚያ በላይ ብናር እንደጭማሪ አቆጥራለሁ” አልኩ።

እንደዚህ አያሱቡሁ መኖር ትልቅ አረፍት ነው። ለዚህ ትውስታዬ ይህን ምዕራፍ ሰጽፍ እድሜዬ 81 አልፎታል። ከጥቂት ቀናት በፊት ስለ ዚያች የጥሞና ቀን ከወንድም ብርሃኑ ጋር ሰንጨዋወት አርሱ ለአራሱ ያለቀመጠው እድሜ 90 መሆኑን ነገረኝ፤ እኔም የአገልግሎት ዘመኔን ወደ 90 ከፍ አድርጌዋለሁ የ20 አመት ጭማሪ ማለት ነው፤ አርሱ ምን ይሳገዋል?። አርሱ ከጠየቅነው በላይ የሚሰጥ አምሳክ ነው። አሁን የሚያሳሰብኝ የእድሜዬ መርዘም ሳይሆን፤ ቢሊ ግራሃም አንዳሉት ለማሟጫ ነው። የኔ ምኞት በዚህች ምድር አሰካለሁ ድረስ የምጠቅም ሰው አንድሆን ነው።

የናይሮቢ ኅብረታችን አራሷን ችላ የምትተዳደር እንደአቅሟ ወንጌል የምታሰራጭም ነበረች። በየመቱ በጀት አናወጣለን፤ ለምእመኑ እናቀርባለን፤ በጀቱ በአመቱ ዉስጥ ምን ለማድረግ እንዳቀድንም ያሳያል። በአመት በየሶስት ወር ለምእመኑ ሪፖርት ይቀርባል። ምእመናቻችን አብዛኛው ሰደተኞች እና ተማሪዎች በመሆናቸው ደሞዝተኞች ጥቂቶች ነበርን። ሥራ ያለን ያወጣነውን በጀት አያየን በአመት ዉስጥ ምን ያህል እንደምንሰጥ ቃል አንገባለን። በገባነው ቃል መሰረት በየወሩ እንለጣለን፤ በተጨማሪ በየአሁዱ መባ ይሰበሰባል። ኅብረቷ ከምታገኘው እሰራት መከፈል አለባት ብለን ያን አሰራት ለሌላ ድርጅት ወይም ከርሰቲያናዊ አገልግሎት እንሰጥም ነበር። በየሰራሩም በሳምንቱ መሃል

በየቤተሰቡ የሚካሄድ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትና የጸሎት ጊዜ ነበረን። ይህ ሁሉ ሕይወታችንን የገነባ ነበር፤ እኔና ግደይ የናይሮቢ ነርሊችንን ለናለብ ጥሩ መግባባት ላይ የደረሰንበት ነበር እንላለን።

የኢትዮጵያውያን ኮሚዩኒቲ በኬንያ

ናይሮቢ ሰንኖር ሌላው የተሳተፍኩት በኬንያ የኢትዮጵያ ነዋሪዎች ማህበር ምሰረታ ነበር። እኛ ከመጀመሪያዎቹ መሰራቾች ውስጥ ነበርን። ናይሮቢ መኖር ሰንጀምር ያኔ ኬንያ ይኖሩ የነበሩ ኢትዮጵያውያን አብዛኛቹ በኢምባሲውና በኢትዮጵያ አየር መንገድ የሚሰሩ ነበሩ። አቶ ሽፈራው ቤተው የሚባል በI.B.M የሚሰራ ወንድምም ነበር። በመጀመሪያው የትንሳኤ በዓል ቀን (1967 ዓ. ም.) ከየቤታችን ወደ ኤምባሲያችን ምግብ ይዘን ሄደን እብረን በመብላት በዓሉን ስናከብር የበዛን መሰሎን የኢትዮጵያ ኮሚዩኒቲ ልናቋቋም ይገባል ብለን ቀለድን።

ቀስ በቀስ በኬንያ የሚኖሩ ኢትዮጵያውያን እየበዛን ሄድን፤ እንዳንድ ድርጅቶች ድርጅታቸውን ከኢትዮጵያ አየነቀሉ ወደ ኬንያ አመጡ። እንደ ድርጅት የምሰራቅ አፍሪቃ የእንበጣ መከላከያ ድርጅት ነው። ከጥቂት አመት በኋላ ያገር ቤቱም ፖለቲካ እየተፋፋመ ሲሄድ ኤምባሲያችንም መንቀሳቀስ ጀመረ። እንድ ቀን እምባላደሩ በናይሮቢ የምንኖረውን ለበሰቡና በማህበር ልትደራጁ ይገባችኋል አሉን። በመጀመሪያ አላማቸው አልገባንም ነበር፤ በኋላ ሰንገምት ግን ለፖለቲካቸው ሊጠቀሙበት ፈልገው ነው አልን። በከተማው ልዩ ልዩ ኮሙኒቲዎች ስለነበሩ በነገሩ ተሰማማን። “እንግዲህ የመጀመሪያው ነገር መተዳደሪያ ደንብ ልናወጣ ይገባል፤ በዚያም ወሰጥ የኮሙኒቲው አላማዎች መገለጽ ይገባቸዋል” የሚል ሃሳብ ለነዘርሁ።

በነገሩ ተጨማሪ ውይይት ተደረገና መተዳደሪያ ደንቡን የሚያረቁ ሰዎች ይመረጡ ተብሎ ከኢምባሲ ዶክተር ሰርጾ፤ እቶ ተሻለ ከእንበጣ መከላከያ ድርጅት ሃላፊ፤ እኔና ሁለት ሌሎች ተመረጥን። አምስታችን ባደረግነው የመጀመሪያ ስብሰባ

ሁን ስብሰባ እደረጉኝ። የሰብሰባችን የመጀመሪያው አጀንዳ ለድርጅታችን ማህበር ለም ማውጣት በመሆኑ፤ ‘የኢትዮጵያ ኮሙኒቲ’ አንበል ስል “እይ ኢትዮጵያ ብቻ የሚለው አይበቃም፤ የጊዜውን ኢትዮጵያ የሚገልጽ መሆን አለበት ተባለ። የጊዜውን ፖለቲካ መግለጽ አያስፈለገውም የሚል ሃሳብ ተነሳና ስንሰማ ጥላይን። የሚቋቋመውን ማኅበር ለፖለቲካ ጥቅም እንደ ተፈለገ ይባልጥ እየገባን ሂደ። እጅ ላንሰጥ መተዳደሪያ ደንቡን ማውጣት ቀጠለን።

የማህበሩ አባል ማን ሊሆን እንደሚችል ለንጋገር፤ ማንኛውም ኢትዮጵያዊና ኢትዮጵያን የሚወድ አልን። በሰመ ኢትዮጵያ ማንኛውም ሊሆን አይችልም የሚል ሃሳብ ተንጸባረቀ። ለደተኞች እንዳይገቡ ስለተፈለገ በኢምባሲው የተመዘገበ መሆን አለበት ሲባል ደንብ ማውጣቱ እዚህ ላይ ቆመ። ከውጋለሩም ዘይቶ ከበለለ፤ አባል ጎደለ በሚል የደንቡን ነገር ችል ብንለውም ለሌላም ጉዳይ ኮሚቴው ተጠሪ ሆነ። እባላቱ ተለዋወጡ፤ እኔ ግን ልተው አልቻልኩም። ያገር ቤቱም ፖለቲካ እየተጠጠረ ሄደ።

የአስረኛው ኢ.ሲ.ፓ. በአል ሊሆን ሲል ረዘም ላለ ጊዜ ከናይሮቢ ለመውጣት ምክትሌን እንድ ጥያቄ ጠየቅሁት። “ለለዚህ አስረኛ የኢ.ሲ.ፓ. በአል እስካሁን አምባላደሩ ምንም አላሉንም፤ እኔ አልኖርም፤ በዓል አዘጋጁ ቢሉ ምን መልስ ትሰጣለህ?” አልኩት። ደገገጠ፤ “ምን ልል አችላለሁ? ምን ላደርግ ነው?” አለኝ፤ “እኔ ብኖር የምለው። የኛ ማህበር ትኩረት በሕዝባዊና በባህላዊ ጉዳዮች ላይ ነው፤ ይህ ያገር ፖለቲካ ጉዳይ ስለሆነ ይህን በዓል ማዘጋጀት ያለበት ኢምባሲው ነው አላቸዋለሁ” አልኩት። በጣም ደስ አለው፤ ያልኩት አልቀረም፤ ተጠየቀና ይህን መልስ በመስጠቱ በዓሉን ኢምባሲው አዘጋጀ። የቀድሞው አምባላደራችን በብረታ ወጥተው ሲሄዱ እዲሱ የተሾሙት በማህበሩ ምሰረታ እንድንገፋ አሳሰቡን። ቀድሞ ያጣላን የሰደተኞች ነገር ስለሆነ “ማንኛውም በሀጋዊ ፈቃድ (Bona fide Resident Ethiopian) አባል ሊሆን ይችላል ብለን መተዳደሪያ ደንቡን በእንግሊዘኛ አዘጋጅተን በነገሩ ገፋንበት። በኬንያ መንግስት እውቅና አገኘን። መተዳደሪያ ደንቡን ወደ አማርኛ ተርጉመን ሰዎች አባል እንዲሆኑ

ጋጠነን። አባል ለመሆን የላከውን ፎርም ሞልተው የመለሱትን ለምስረታ ፕሮግራም ጠራን። በዚህ ፕሮግራም ላይ ትልቁ አጀንዳ ለማህበራችን ሹማምንት መምረጥ ነበር። እሳኩን የሠራሁት ይበቃል ብልም የማህበሩ ሊቀመንበር አንድሆን መረጡኝ።

የማህበሩ አንዱ አላማ በበጎ አድራጎት ሥራ መሳተፍ ስለሆነ ፕሮጀክቶች ቀርጾን ማከናወን ጀመርን። በመጀመሪያው የበጎ አድራጎት ሥራችን ገንዘብ አለባስበን በሺ የሚቆጠሩ ደብተሮች ገዝተን፤ በደብተሩ ላይ “በኬንያ ከሚኖሩ ኢትዮጵያውያን የተላኩ” ብለን ወደ ኢትዮጵያ አምጥተን ለትምህርት ሚኒስቴር ሰጠን። አምጥቼ ለትምህርት ሚኒስቴር የሰጠሁት እኔ ነበርሁ። ላይላካልን ቀረ አንጂ የኢትዮጵያና ኤርትራ የሰላም ጉባኤ ናይሮቢ ላይ በተደረገ ጊዜ የጸሎት ፕሮግራም (Prayer Breakfast) ልናዘጋጅ ነበር። የፈረሰው በኢትዮጵያውያንና ኤርትራውያን መሃል በዚህ ጉዳይ መግባባትና መቀባባል ስላልነበረ ነው። ይህን ያስብነው “ከርሰቲያኖች” ነበርን። አለመለማማታችን እጅግ በጣም አላዘነኝ፤ ያከራከረን አንዱ ነገር ጸሎቱ በምን ቋንቋ ሊሆን ነው የሚል ነበር።

በመሃከላችን ያለው ዋና አደራዳሪ የቀድሞው ያለሜሪካ ፕሬዚዳንት ጂሚ ካርተር በሚናገረው ቋንቋ መሆን አለበት ብንልም ሌሎች ምክንያቶች እየቀረቡ ስለ መጡ በየጸሎት ቤታችን ይሁን ተባለ። በዚያን ጊዜ በኬንያ በተለያዩ ቦታዎች በአማርኛና በትግርኛ የአምልኮ ፕሮግራሞች ይካሄዱ ነበር። “የተፈለገው አብረን መጸለያችን ነው” ብልም ሳንሰማ ለመቅረታችን የጸሎት ፕሮግራሙ ሳይካሄድ ቀረ። “የምንጸልዩው ለሰላም ነው፤ ኤርትራ በመለየቷ ሰላም የሚመጣ ከሆነ ብንለያይም ግድ የለኝም” ማለቴን አስታውሳለሁ።

ከስብሰባው ሰንወጣ ይህን በማለቴ አንድ ኢትዮጵያዊ አዛውንት አንዴት አንደዚህ ትላለህ? ማለት አልነበረብህም አሉኝ። አንዲት ‘ኤርትራዊት’ ግን ይህን በማለቴ መደስትዋን ነግራኝ ነበር። ይህን በምጽፍበት በአሁኑ ጊዜ እንዲህ ያለቺኝ ሴት ያለቺው ጀርመን አገር መሆኑን አለማለሁ። አንደ አርሲ ያሉት በኤርትራ ዉስጥ የሉም፤ እርሷም ሆነች ሌሎች የኤርትራን መገንጠል

የፈለጉ ደርግ አስመራን ለቆ ሲወጣ፣ ሻዕቢያ አስመራ አንደገባ ወደ አዚያው ሄደው ነበር፤ አዚያ አልቆዩም። የተመኙት አልተፈጸመላቸውም። ኢትዮጵያና ኤርትራ እንደ መልካም ነገራት አብረው ሊኖሩ ካለመቻላቸውም በላይ ጥለኞች ሆኑ። ሲሆን ሲሆን ሁለቱ አንድ አገር ሆነው አልያም አንደ አሜሪካና ካናዳ መልካም ነገራት ሆነው አንዲኖሩ ምኞት ነበረን። አንግዲህ ይህን መጽሃፍ አስከፍኩበት ለሳኩት ሰዓት ድረስ የተመኘነው ሳይሆን ቀርቷል።

የኢትዮጵያ ፍቅራዊ ስነ-ምግባር ስራ ለካላም ሲቲ

የቤተሰብ ፎቶግራፍ በ1980 ዓ.ም. እክላሊት ሲታይ